No. ४७०८

Title रामार्चन चन्द्रिका

Author आनन्दवनः मुकुन्दवनशिष्यः

Extent ३१ पत्राणि Age ×

Subject तंत्रम्

रामार्चनचन्द्रिका

४७०८

4708

F. = 31

1 Missing..

॥ ७ ॥ ॥ इति हरिकथा । नायोदितसप्तसमागतन्ये विधि ॥ ७ ॥ मांगेष्ट
मउपासीत संध्या श्रीराघवीतथाऽकृत्वाग्निहोत्रं विधिनातातादोमं समा
पायत् ॥ ७ ॥ ॥ इत्यष्टमभागकृत्यं ॥ न्यासं षडंगकं कृत्वा प्राणाया
मपुरःसरं । सहस्त्रं चार्चनीराज्य प्रार्थयेज्जानकीपतिं । बलिं पस
य दास्वामिन्पदवीमवधारय ॥ आगच्छ शयनागारं सीतया सहरा
घव । पर्यंके किललाकप्रशस्तपल्लाकमोगीडपि आंगावेदस्वच्छे हंमा
६ कुलकम्... शिरस्थानोपधानादिके । उन्मीलत्कुलशीलया दयितया
श्रीसीतया संगतः शोतनित्यमजपपुण्यफलदः श्रीकाशीतिश
नृपः ॥ ॥ इति शयनोपासना ॥ ॥ सायं प्रातर्द्विजातीनां अशनं श्रुत
मशनं च यथा । उच्यते रामसंतुष्ट्यै अग्निहोत्रसमं प्रियं । आदिपादःशु
चिर्भूत्वा आचम्य यास्य पूतं शुचिं उपवासात्परं दृष्ट्वा त्यपरमयाचितं ।
अयाचितात्परं नक्तं प्रियं देवस्य चक्रिणः । तस्मात्परतरं संध्यौवि

प्रोनक्तपराग्नावतु। विष्णुभक्तो विशेषेण दिनपापापनुत्तये। अन्नं दृष्ट्वा
तत्क्षणं मन्निच्चमस्माकमस्त्विति। तेजोसि तेजापत्नं त्रंगायत्र्या। तीर्थ
चारिणा। सत्यं त्वर्त्तेन त्तिमंत्रेण मोक्षाय दत्तमादरात्। धर्मराजाय वि
त्राय चित्रगुप्ताय विवलिः। अश्रीयान्मंत्रराजेन स्वाहान्तं सप्तभिर्मंत्रितं।
2 तत्तज्जस्वीसुभगः श्रीमान्नरोगश्च जायते। अन्नं ब्रह्म रसो विष्णुर्भो
क्तादेवो महेश्वरः। एवं ज्ञात्वा तु यो भुंक्ते सोन्नदोषेर्न लिप्यते। अं
तश्चरसि भूतानां गुहायां विश्वतोमुखः। त्वं यज्ञस्त्वं वषट्कारस्त्वं विष्णोः प
रमं पदं। चयोपयुक्तस्नं ज्ञांधवासालंकारवर्जितः। ब्राह्मणो जिनोदासा
स्तवमायां जायेमहि। जपान्ते भगवतः। श्रीतीर्थनलसीयुतं। अमृतापस्त
ए रेमसीत्युक्तः प्राशयेद्बुधः। मध्येंऽवरूपाणि शिरयमहिंगानि। तानि हृदि कुंड
लीनि। स्वाहायाहवनीयगार्हपत्यसभ्यावसथ्यानि। उंगार्हपत्याय प्राण
यस्वाहेति उद्धरेत्पया। उक्तप्राणाग्निहोत्रं स्याद्धनसौ गुप्ततः क्रमात्॥ ॥२॥

अन्वाहार्यत्वपानाय स्वाहेति गगनस्य वा । कनिष्ठां गुष्ठयुग्मेन द्वितीयामा
कृतिं हानता व्यानाय वामे हवनीय । ओं रक्तावयवैः सुधासुधीः । मध्यमां गु
ष्ठयुग्मेन तृतीयामाकृतिं कुनतु । समानेत्र दानसंज्ञाय [illegible] वर्णस्त्रिया
तथा । तदन्यं गुष्ठयुग्मेन चतुर्थीमाकृतीं कुनेत । आवसथ्ये समानाय सु
प्रभावर्ण्यास्कया । कुर्यादंगुलीभिस्तु सर्वाभिः पंचमाकृतिं । नावघ
शेषं तु तत्सीविमिश्रितं । विशेषतः पादजालेन विश्नोः । योस्नाति निर्यं पु
रातासुरारेः प्राप्नोति यज्ञायुतपुण्यकोटिं । प्रतिषिद्धं न याश्रीयात्त्यवि
त्रमपि नाहृतं । हस्ता दातं तु नान्येन ना [illegible]त्या [illegible] न पिबन्नौदाहि एं
तु परिज्य वामनीरं निधापायत । अन्तोद्यांत [illegible] पानीयं यस्तु रास
मांटप्तोदघादन्नराषं [illegible] उग्रतद्द्वयो यत्र कचन संस्थानां [illegible]
क्षो पहतान्नानां उग्रतानां मद्यादत्तमहाव्यसुपतिष्ठन्तो । अमृतापिधा

नमसिपिदधात्तीर्थवारिणा। अर्हतिदंबुमन्नाजदधाङुगतिन्नमाय।
सम्यगाचम्यहृदांब्रेरंगुष्टेवारिनिक्षायत। अंगुष्ठमात्रःपुरुषोह्यंगु
ष्ठंचसमाश्रितः। ईशःसर्वस्यजगतःप्रभुःप्रीणातुविश्वभुक्‌। ततः
संस्मृत्यसंडष्टःपुष्टिदामिष्टदेवतां। सन्निक्तष्टे वृतःसिष्टेर्डेपद
स्तुपातमुन्नितं। अन्नपतिन्नस्यनोदेहीत्यादि। अगस्तिरग्निर्वडवा
नलश्चभुक्तंमयान्नंजरयत्वशेषांसुखंचामेतत्परिणामसंभवंददा
त्वरोगंचसदाममाङ्गं। चिछ्नुःसमास्तेदियादेहादेहितथान्नभुक्ताता
भगवान्व्यापिकःसौत्येनातेंशेषामंनमारोग्यदंममपरिणामममस्तु।
मेन्नायदेवतांबूलंप्रसादाङ्‌कूनवीपतिः। सिष्टेरिष्टैर्डेपदिध्यंन
गवन्नाममंगलं॥ ॥इतिप्राणाग्निहोत्रंभुंक्तिःशौचविधिं विधाय
रणोप्रहत्यचोपस्पृशेद्धिः संस्मृत्यजगत्पतिंकृतपतिःश्रीकारा ॥७॥

नानृम

त्तेइंद्रपे। प्रियस्यानिमिषंपिबन् प्रियसुधारापमाणां गिरं वक्त्रे
णौं द्विभुजंश्रमृज्यशायनेवासा घसंस्थघस्थापद्मौरामस्कंदंहन्
मंतावविनातयंवृकोदरांशायानयःस्मारन्नित्यंसंदुःस्वमं नपश्यति।
मूलंस्मृवाङा पद्मामरसौ विघ्नोपशांतायेयुर्वथीतिदुनःपद्यांस्त्रि
खं १ यायश्रोस्थापस्तु ... दिपाद्भेकाशीखंडा रुद्रकालनिगामीयः
स्वदारनिरतश्वयः। ससदाब्रह्मचारीह विज्ञया सद्गृहाश्रमी। सत्तुः
षोडशयामिन्याश्चतस्त्रस्तास्तु गर्हिताः। पुत्र्यास्तास्वपि यायुग्मास्त्र
युग्माःकन्यकाःप्रदाः। तपश्चायंइमसंदुस्थंमथघोंमूलंविहायव
श्च विःसंतिविशेषत्पत्नीपुंन्नामर्क्षविशेषतः। श्रुविपुत्रंप्रसूतापत
पुरूषार्थप्रसाधकं। इत्यादिमन्वादिमुनिप्रणीतशास्त्रप्रणीतप
थिवर्त्तमानः। नबाधातनिमित्तकर्मपाशैः श्रीरामचंद्रस्यपदंसाम
ति॥३॥ इतिशयनविधिः॥ इतिरात्रिप्रथमयामकृत्यं॥ ॥

श्रीरामचंद्रार्पणमस्तु ॥ ॥ अथास्य श्रीमंत्रराजस्य पुरश्चरणमुच्य
ते। विना येन न सिद्धः स्यान्मंत्रो वर्षशतैरपि। नक्तं आ[illegible] ष्ट्वा
नादि चिरापापास्ति प्रसादितात् गुरोः मंत्रं स लब्ध्वा सवाग्मी ष्ट प्र
हं बुधः पूर्ववत्पूजयेन्नित्यं जपेच्च नियतव्रतः। शैलाग्रे जल
मध्ये वा तीरे वा तवणां बुधैः। नदीतटे स्थल मूले रम्ये बिल्वव
नांतरे प्रत्यक्षु पशिवस्थाने वृषभादि विवर्जिते। षट्सहस्रं स
हस्रं वा रात्रं चाष्टोत्तरं शतं चि। एवं रामो विधातारामो यथा नक्तं प्रबो
धयेत् पुरश्चरणं कृत्वा य पूर्ववसि वा विधीयात। यथाशक्ति नियमा
त बहिरात्मानमात्मवित्। पुरश्चरणवर्सवं क्रियक्षेमं विरहाय
तत्॥ ॥इति पूर्वकृत्य॥ ॥ततः संकल्प्य कृतपुरश्चरणमा
रं। दरात्। चिरं निशं तारणैव नियतात्मा दृढव्रतः। शैलाग्रे जलमध्ये
वा तीरे वा लयरणां बुधो नदीतटे स्वपस्थले रम्ये बिल्ववनांतरे। ॥५॥

लवणं क्षारमस्तुं च ... व्यञ्जनं केस्यान्नाञ्जनं। तांबूलं च दधि ... ऽकं चदुःसं सादं ग्रमतां तो

पत्यञ्ज्ञु परिवस्त्राणि वृषनादि विवर्जितः। अश्वत्थ बिल्व तुलसी वने पुण्ये त
दाद्रताः। गवां गोष्टेषु तीर्थेषु पुण्यस्थानेषु शस्यते॥ ॥ इति स्थानानि॥
उ सतां ॥ विदिकाचार पुत्रानां शुद्धिनां श्रीमतीडांपं। सत्कुलस्थानजाने श्रोता नांन्नि
होस्याद ग्रञ्जनमनां। भुञ्जानो वा हविष्यान्नं शाकं यावकमेव वा। यामूल
च फलं वापि पयो घृत्तोपपद्यत॥ ॥जातमीय॥ ॥चरुमूलफल क्षीर द प
धिनि क्षान्न सक्तवः। शाकं वाष्ट विधं वान्नं साधकस्योच्यते बुधैः॥ ॥
इति भक्ष्य नियमाः॥ ४॥ लवणं च पलं चैव क्षार हीदं रसां तरौ। माषमु
द्गमसूरादाकोद्रवाश्च नकानपि॥ असद्भाषणमन्यान्नं वर्जयेद
न्यमज्जनं। विनाश्रमाचितं निद्रामथ वाने मित्ति कं च यतुः। स्त्रीशूद्र
त उ पतितव्रात्य नास्तिकोच्छिष्ट भाषणं। असत्य भाषणं जिह्म भाषणं च प
रिवर्जयेत्। अन्यैरपि न भाषेत जपहोमार्चनादिषु। वाञ्जनःकर्मभि
र्नित्यं निस्पृहो वनितादिषु। वर्जयेद् विकारार्थादि श्रवणं नृत्य दर्शनं।

शिरोगंपंचगव्येनपावयेद्वहिरितरा४

ताम्बूलं गंधमाल्यं च पुष्पधारणमेव च। मैथुनं तत्कथालापं तज्जो
ष्ठीपरिवर्जयेत्॥ कोटिल्यं ह्नोदूमन्यं गमनि वदितन्नोज्जनांस्त्र
संकल्पितं तच्चैव वर्जयेन्मर्दनादिकं। तथा उष्णोदकस्नानं सुगं
धमलकादिकं॥ ६॥ इति वर्जनी॥ ३॥ स्ना[illegible]पंचगव्येनाकृव या॥४
तामाक्रनयोः श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तमंत्रैस्नायादनंतरं॥ शाक्तोत्रि
षवणस्नानमन्यथा सकृदाचारतो॥ ॥इति स्नाननियमाः॥ ४॥
सं चतुर्वर्णनाकोष्ठं तत्र चाक्रमात्कृति लिपतु। स्वरयुग्मं क्रमाणे वर्गे
सू ज्या घष्टस्तु दिक्ष्वाकादी वर्गान् हो मीशान्यां तथा मध्ये स्वलाधिपे
तन्नामाद्यक्षरं यत्र कूर्मासियं तच्च दीपकोत त्या श्च कोष्ठो हास्तो व
बोधः कुक्षिपादाकोशे ष कोष्ठं न्याच तु छं तु रिव सिद्धिरनुत्तमा। क
रस्थानमत लिरः कंठो उरसम वान्तयात्। पादा हनिस्तथा पुच्छपी ॥५॥

दवीयामलके रुद्रे त्रपुत्रयागे च गंगासागरसंगमे महाकाले च काश्यां वहिप्रस्थाने नरेंद्रे ये नु गौतमीये पर्वते तित्पुतीरचापुरुपारंगं च नदीतटे। यदिके यपुर श्वयौ तत्र केमेनचित यनुं८

डस्याद्वे धमादिभिः। गौहाथा च दतिकुर्याद्दक्षिणे वाभिवारकांक्षी

कामः पश्चिमसूवा उत्तरस्यांतिहं नावत्। ईशानराष्ट्र गौरास्याद

ने यराष्ट्र दायकः। निर्ऋतराष्ट्रनीतिस्यात् [illegible] तु पलायनं।

ग्राम वाविपिन वापि यत्र कुत्रावतोत्रीवलीकयन्। द्वीपस्थानड

पेकयांतु। सर्वकार्यमभीप्सुभिः। कूर्मचक्रमविज्ञाय यः कुर्याज्जप

यज्ञकं। तस्य जाप्यफलं नास्ति सर्वानर्थाय कल्पते॥ ॥इतिकूर्मच

क्रं। कुराजिनांबारणांकल्याय दासनं बुधः। स्वस्तिकादिक्रम

णाय विरोतत्र निराकुलः। स्तंभनं गजचर्माघ्य मारणं महिषं तथा।

जं व ४ मषीयमं तथोच्चाटखड्गासनं रयकर्माणि। विद्वेषणं बुक्रप्रोक्तं

नावज्ञावमीशांतिकं। सर्वसिद्धयां त्र यमज्ञानसिद्धिमृगासनं

२ वस्त्रा ४ सनं रोगकरं च त्राज्ञ विपुलां श्रियं। कौशेयं पौष्टिकं कायें केवलं दुः

षमोचनं। वंशासनित्य दारिद्र्यं दौर्भाग्यं दारुजासनात्। धरिण्यांदुः

ग्रामनामाघवर्णास्तु यस्यां दिशि वतिष्ठति तत्र कूर्ममुखं न्यस्य मन्त्रो गानीतरत्रचे

पंचाशद्भिरुद्राक्षिकैः। सप्तविंशतिभिः कार्या सर्वसाधारणे जपे मोक्षार्थी ५
खसंख्याते पाषाणे ऽः षसंख्यवर्गेटणा सनियशो हानिरतसाधारणे जपे ॥
॥ इत्यासनोरुद्राक्षसंख्या पद्माक्षपुत्रजीवकमौक्तिकैः। स्फाटिकमणि
रत्नैश्चासौ वासैर्विद्रुमैस्तथा। कुशग्रंथिपवित्रैर्वा दशस्फटिकहस्यसौ हेमा
लिकाः। अंगुलीगणनादेकं रेखयाष्टगुणं फलं। पुत्रजीवे दशगुणं
शतं शंखैः सहस्रकं। प्रवालैर्मणिरत्नैश्च दशसाहस्रकं स्मृतं। त
दवस्फाटिकैः श्राकं मौक्तिकैर्लक्षमुच्यते। पद्माक्षैर्दशलक्षं स्या
त्सौवर्णैः कोटिमुच्यते। कुशग्रंथ्या कोटिशतं रुद्राक्षैः स्यादनंत
6 कं। तुलसीकाष्ठरचिते मणिनिर्ऊपमालिका सर्वकर्मसु सार्वेषां
ईप्सितार्थफलप्रदा। अष्टोत्तरशतैर्मालाः पंचविंशाच्याधनार्थी त्रिं
शताजापतापुष्ट्यर्थी सप्तविंशाच्या पंचदश्याभिचारके। अनुलो
मविलोमाणैर्मातृकायाः सबिंदुकैः। हार्मैरुद्रकैः साष्टवर्गैर्मालया
सर्पघोणिनाश्वनागोपुच्छसदृशीकार्याद्विकश्रीवासामरुकामुखं ॥८॥
वाराहः। यस्तु नागवतो ... सर्वदेवानां इज्यासायु
ज्यमाप्नुयादिति ॥५

पटसूत्रकृता माला देव्याः प्रीतिकरी सदा। कृपा... [illegible]
पिवा ... चिवल्कलैर्वापि ... मालाप्रकीर्तिता। ... [illegible]
मुखेन सा या ज्य... छेदनीया ऽयतः ... तथासितरः ... [illegible]
त्रिः तत्कर्मसिद्धये। जपमालां विधायान्यं ततः संस्कारमारभेत्। ...
...यत्वं यशो ... स्तां सद्योजातेन सत्... चंदनागुरुगंधाद्यैर्वामदेवे
वेन धूपयेत्। धूपयेन्नाम घोरेण लिंपेत्तत्पुरुषेण च। अभिमंत्रयेत्
यामि निवसथ्ये एकैकं ... मेरुं ... एवं यामानेव तथा मंत्रेण मंत्रयेत्
ततः प्रतिष्ठितां मालां तामेव ... जपेत्। अन्यमंत्रं जपाविधा
न कार्यं कर्हिचिद्बुधैः। न स्पृशेत् वामहस्तेन करभ्रष्टां न कारयेत्।
अंगुष्ठं मोक्षदं विद्यात् तर्जनी शत्रुनाशिनी। मध्यमा धनसिद्धिः स्यात्
शांतिकर्मण्यनामिका। कनिष्ठा कर्षणे ज्ञेया जपकर्मणि सिद्धिदा।
अंगुष्ठेन विना कर्म कृतं तदफलं भवेत्। तर्जन्या न स्पृशेत्तत्र
कंपयन्नो विधूनयेत्। अंगुष्ठपर्वमध्यस्थं परिवर्त्य समाचरेत्। ...
पिपुतं ... यथाविधि। ... जपं ... [illegible] ... समा...
... [illegible] ... तदेशतः ... प्रदा... [illegible]
... [illegible] ... मनः। इति ... [illegible]

स्थ्यानामिकामूलात्रादहिणे नाविक्रमात्तु मध्यमामूलपर्यंतं ज
पेद् दशसु पर्वसु। ॐ सद्योजातं प्रपद्यामि सद्योजाताय वै नमो
नमः। भवेभवे नातिभवे भजस्व मां भवोद्भवाय नमः। ॐ वामदे
वाय नमो ज्येष्ठाय नमः श्रेष्ठाय नमो रुद्राय नमः कालाय नमः
कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्र
मथनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमो मनोन्मनाय नमः॥ ॐ अ
थो) घो॥ घोरेभ्योऽथ घोरेभ्यो घोरघोरतरेभ्यः। सर्वतः सर्वसर्वेभ्यो नमस्ते अस्तु रु
द्ररूपेभ्यः॥ ॐ तत्पुरुषाय विद्महे महादेवाय धीमहि। तन्नो रुद्रः
प्रचोदयात्॥ ॐ ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानां। ब्रह्मा
धिपति ब्रह्मणोधिपति ब्रह्माशिवो मे अस्तु सदाशिवों॥ ५ इति
पंचमंत्राः॥ ॥इति जपमालालक्षणं॥ छ॥ जपः स्याद् दशरावृत्तिः॥ १७॥

पांशुमानसः यउच्चैर्वा स्वरितेशाद्धस्पष्टपदाक्षरैः मंत्रमुच्चा॰

सउच्चैरयेद्वाचा जपयज्ञः स वाचिकः। शनैरुच्चारयन्मंत्रमीष
दोष्ठौ प्रचालयेत्। किंचिच्छ्रवणयोग्यः स्यादुपांशुः स जपः स्मृ
तः। धियायदक्षरश्रेणीं वर्णस्वरपदात्मिकां। उच्चारयेदर्थं संस्मृ
त्या स उक्तो मानसो जपः। उत्तरोत्तरपाद्विशिष्टः स्यादुपांशुर्दशभि
र्गुणैः। वाचिकाज्जपः शतगुणः। सोष्ठस्पन्दमक्षरिताः प्रत्युवंश्रा
नुवंति ता। एकस्य मंत्रनाथस्यापं त वीलोदितस्य च। यादृकं
तंजपं विधितद्दोसंख्याविधं मुनामेन्नाहाराणि मणि वद्धकोग्रो
तानि भावयेत्। तामेव परामेश्चाम्नि परमामृतद्दं हितात्। दर्शी
यत्यात्मसद्भावं पृजाहामं विनापि सः। नादोषो मानसो जाप्य
सर्वदेशोपि सर्वदा। जपनिष्ठो द्विजः श्रेष्ठः सर्वयज्ञफलं लभेत्
सर्वेषामेव यज्ञानां जपयज्ञः परः स्मृतः। अहिंसया नि

सहस्रमा
नसः स्मृतः
पञ्चगावे
ष्टितामंत्रा
कवलवर्णा
...पिधाः ५

तानां जायते सो महाफलः॥ यज्ञानां जपयज्ञोऽहमित्याह भग
वान् हरिः॥७॥ पद्मनाभीये॥ एवं ता कर्मयज्ञास्फः त्रदा ना
नि तपांसि चास्वार्वाति जपयज्ञस्य कलां नार्हति षोडशीं॥ जप
नाद्देवता नित्यं स्तूयमाना प्रसीदति॥ प्रसन्ना विपुलान् भोगान् दद्यान्मुक्तिं
च शाश्वतीमिति॥ मानसः॥ सिद्धिकामानां पुष्टिकामे रूपांशुकः॥ वाचिका
मारणे चैव प्रशस्तो जप ईरितः॥ मंत्रं देवप्रकाशिकायां॥ सूर्यस्याग्नेर्गु
रोरिंदोर्दीपस्य च जलस्य च विप्राणां च गवां चैव सन्निधौ सन्मुखो ज
जपेत् मंत्राणि वा मनः सं[illegible]च मानं मंत्रार्थचिंतनं॥ अव्यग्र
चे मनिर्विदा जपस्तेप चित्ताहतवः॥ उष्णीषी कंचुकी नग्नो मुक्तकेशो गलता कुरु
वृत्तः॥ अपवित्रकरोऽशुद्धः प्रलपन्न जपेत्क्वचित्॥ अप्रावृत्तकरो
वाशिरसा प्रावृतापि वा॥ चिंताव्याकुलचित्तो वा क्रुद्धो भ्रांतः क्षुधा ॥१८॥

त्वितः॥ अनासनः शयानो वा गच्छन् स्थितएव वा रथ्यायामशिवस्था
ने नजापत्तिमिरान्तरे॥ उपानत्कौ पादो वा यान शय्यागतस्तथा॥ प्र
सार्य न जपत्यादौ कुक्कुटासन एव च॥ पतितानामन्त्यजानां दर्शने भा
षणे श्रुतौ॥ क्षुतेऽधो वायुगमने जृम्भणे जपमुत्सृजेत्॥ प्राप्तावाचम्य
ह तत्सर्वं प्राणायामं षडङ्गकम्॥ कृत्वा सम्यक् जपेच्छेषं यद्वा सूर्यादिद
र्शनं॥ मार्जारं कुक्कुटं क्रौंचं श्वानं शूद्रं खरं कपिं दृष्ट्वा चा[illegible]चारक
र्मस्पृष्ट्वा स्नानं विधीयते॥ अशुचिर्वाशुचिर्वापि गच्छंस्तिष्ठन्स्वपन्न
पि मन्त्रैकशरणो विद्वान् मनसैव सदाभ्यसेत्॥ गृहे जपः समः प्रो
क्तो गोष्ठे शतगुणस्तु सः॥ आरामे च तथारण्ये सहस्रगुण उच्यते॥
अयुतं पर्वते पुण्ये नद्यां दशगुणं स्मृतं॥ कोटिर्देवालये प्राहुरनं
सं१ तं शिवसन्निधौ॥ शाकन्ये सद्यमिव तद्दशकः शक्तितां जपतां नि

वैशंपायनः यस्मिंश्च निगदेनैव मंत्रसंख्या विधीयते सत्र सर्वत्र मंत्राणां संख्या
च द्विर्युगक्रमात् । कल्पौ कैव कृतसंख्या त्रेतायां द्विगुणा भवेत् । द्वापरे त्रिगुणा
ष्कामो वा नमस्को वा निषिद्धविधिगोचरः । तथा चोक्तं श्रीमद्भाग
वते । तावत्कर्माणि कुर्वीत न निर्विद्येत यावता । मत्कथाश्रवणा
दौ वा श्रद्धा यावन्न जायते । सुतरां राममंत्रोयं संस्कृतिनक्षति
कश्चित् । रसनास्पृक्फलत्यपावको । संस्कृता यथा ॥ छ ॥ इति
जपलक्षणं ॥ छ ॥ जपश्च नियतानित्यं त्रिकाले पुरुषोत्तमं । अ
र्घ्यं यंत्रे वचा ब्यच्यो यावत्षडक्षमादितः । तर्पयेच्च विधानेन दशां
शे शुद्धवारिणा । पुष्पाक्षतादियुक्तेनांजलिसंसृज्य पूर्ववत् । ततो
बिल्वफलैः पुष्पैः पत्रैरपि कृताशनो । पूर्वोक्तेन प्रकारेण राम
मावाह्य पूजयेत् । मधुरत्रयसंयुक्तैः । पायसैर्वापायसेन वा तिलै
र्वान्यतमैरपां ब्राह्मणान् भोजयेत्ततः । पूजा त्रिकालिकी नित्यं
जपस्तर्पणमेव च । होमो ब्राह्मणभुक्तिश्च पुरश्चरणमुच्यते ।

को कलौ संख्या चतुर्गुणा । ति । यामला तु जपेद्गुरु संख्या मा चतुर्गुणा ... पंचक ... विता । ९

गौतमीतंत्रे ब्राह्मणानां सत्राणां पापानां वैश्यानां शेष ... चैव ... निमित्तिकं पंचमं तु ॥ उपाय
एते पंचैक मात्रे ... सिध्यते ... धर्मतत्परमानसो ...
... कर्ममाचरेत् ... सर्वे ...

अथवान्यप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते। ग्रहणे सूर्यस्य चेंदोर्वा शुचिः पूर्वमुपोषितः।
नद्यां समुद्रगामिन्यां नाभिमात्रोदके स्थितः। ग्रहणादिविमोक्षान्तं जपेन्मंत्रं समाहितः।
गुरोर्लब्धस्य मंत्रस्य प्रसन्नोद्धयथाविधि। पंचांगोपासनं सिद्धैः
पुरश्चैतद्विधीयते। निष्कामानामनेनैव साक्षात्कारान्नावद
यि। अथ सिद्धिः सकामानां सर्वेतिन्निष्फलत्वेनावतु। पंचांगमत
कुर्वीत यः पुरश्चरणं बुधः। स वै विधिज्ञ यातलोके विधेश्वयस्तुता
दिभिः। आदावंते च मध्ये च ब्राह्मणान्भोजयेत्नु। दिनं दिनं य
थाशक्त्या राममुद्दिश्य भक्तितः। सुभोजितेषु विप्रेषु तस्मांगं सफलं
भवेत्। संसारदुःखभूयिष्ठे य इच्छेत्सुखमात्मनः। पंचांगोपासनं
नित्यं राममंत्रं भजेद्भक्तितः। पंचांगोपासनेनाथ पुरश्चरणमुच्य
ते। एतद्धि विदुषां श्रेष्ठं संसारोच्छेदकारणं। नानेन सदृशो धर्मो
नानेन सदृशं तपः। नानेन साधनं किंचिद्दिष्टार्थस्य तपोधनाः। छ
इति पुरश्चरणं। यदि होमस्त्वशक्तः स्यात् पूजायां तर्पणे पि वा। ता
स्पर्शादि मुक्तिपर्यंतं जपेन्मंत्रं समाहितः। पादशांशं होमार्थं तथा होमानुतर्पणात्
मार्जनं तद्दशांशेन ततो ब्रा [illegible] मंत्रस्य जयते सिद्धिरु

...चाकृमभावरतु...

वसोरव्याजापनेवा।ब्राह्मणाराधानेनवा।नावदंगद्वायोनेवपुरश्च
रणमाथविा।यघदंगंविहायततसंख्याद्विगुणोऽपः।कर्तव्य
स्तोऽजसिद्ध्यर्थेतद्दशांशकेनमन्त्रितः।नावदंगंविहायततोनिष्ठ
ग१४ मवाप्नुयात्।अंगहीनंभावेघघकर्मनिष्ठार्थसाधनं।सर्वथान्नो
जायद्विमानौ।ततसांगत्वसिद्धाया।विप्राराधनमात्रेणचैजांसां
गंतदाप्नुयात्।ऽपादशांशेनातोहोमस्तदशांशेनतर्पणं।मार्जनं
10 तदशांशेनतद्दशांशेनभोजनं।इतिवा।इत्यातिरिक्तपूर्णता
॥छ॥ ॥एवंसिद्धमंत्रराजप्रयोगात्साधायदथयत्रथनंमेय
रो३ विदन्वेष्यसंपुरोबौधनस्तथा।याजःपल्लवइच्यतेविद्धि यः
पक्षकमस्तुमंत्राणांतरितानवानामवर्णान्यथाविधि।ग्रथनंतद्वि
स्तं१ जानीयात्सर्वशांतिकर्मणि।मंत्राणिवंद्वमध्यस्थेसाध्यनामाहरंति ॥१०॥

खडविदर्भे एष विज्ञेयो मंत्रिभिर्वश्यकर्मणि। आदावंते च मंत्रस्या
न्नाम्नोऽसौ संपुटः स्मृतः। एष संस्तंभने नित्यं यद्रूपं मंत्रविद्भिः। आ
दावंते च विन्नाम मनोस्तत्र ग्रथनं मतं। विदर्भ एष विज्ञानेषु प्रशस्तमि
ह मीरितं। मंत्रस्यांते च विन्नाम योगः प्रोच्चाटने मतः। अंते नाम्नो नव
न्मेत्रः पल्लवो मारणे मतः॥ छ॥ ॥इति षड्विज्ञानं॥ ॥तत्त्वोद
यं परिज्ञाय कर्म कुर्याद्यथोचितं। स्मात तत्त्वे स्तंभनं कुर्याद् च नशां
कं विश्यमाकर्षणं च वाते ऽस्तु चोदायसति। उच्चाटं मरुते वे च नं
मतं चित्यमारणं जानीयाद्दिति तत्त्वं वा लोके बिंदुगतेः पृथक्॥
छ॥ ॥इति तत्त्वज्ञानं॥ छ॥ वदाम्यन्या निमर्द ... स्वे ... प
ऽस्म के पंकजाकारमष्टास्रं शांतिकादौ नियोजयेत्। इति कुं
डानि॥ लौकिक कर्मो शांतिकं स्यात्पौष्टिके च स्तनं तथा। वट ऽस्तंभ
नं मोहः। स्मशाने रक्षिद्रमारणं। विभीतकाग्नौ विघ्नपचकर्मणि

अथो मतः ॥ ॥ इयमत्र पः ॥ अंगुष्ठानामिकाभ्यां यज्जापं उत्तमकर्म
णि ॥ अंगुष्ठमध्यमाभ्यां उज्जायं दा[illegible] ज्ञाये। तर्जन्यंगुष्ठसं
योगा विद्वेषोच्चाटनं भवेत्। कनिष्ठांगुष्ठकाभ्यां उज्जपेन्मारणे कर्मणि
॥ ॥ इति जपज्ञानं ॥ उदयाद्यामपर्यंतं हेमंते पौष्टिके जपेत्। यामद्वयं
पूर्वरात्रं शिशिरे मारणे जपेत्। वसंते प्रहराद्र्ध्वं यावन्मध्याह्निकं
भावना कार्यमाकर्षणे तत्र मंत्रविदिष्ट सा वश्ये न ॥ ग्रीष्मस्तु तीयाको यामा
द्विताति विषकर्मणि। ततो स्तमनपर्यंत उच्चाटे यदा गमे। अर्धरात्रं नि
शीथं यज्जपे च्छरदि शांतिकौ ॥ ॥ तथा चाह वसिष्ठः। यस्मिन्कस्मि
न्काले कार्यं मंत्राणां साधनं शुभं। पूर्वाह्णे वश्यपौष्टिकं मध्याह्ने प्रीति पूर्व
नाशनं। उच्चाटमपराह्णे तु संध्यायां मारणं तथा। शांतिकं चार्द्धरात्र
यत ऊर्ध्वं सर्वकर्मणिया। ॥ इति समयज्ञानं ॥ पूर्वाभिमुखं भावद्वश्यं दक्षिणे
घ्यानि चारिकौ। पश्चिमायां धनं विद्यादुत्तरामुखं शांतिकं। आकर्षणे ॥११॥

मथा सोम्यनिरृत्ये मरणं तथा। उच्चाटनं च वायव्ये ईशान्ये मोहदायकं॥
इति दिङ्नयः॥ ॥ शुक्लपक्षे द्वितीया च तृतीया पंचमी तथा। बुधादेव गुरू
पेताः शांतिकं वा च सप्तमी॥ षष्ठी षष्ठी त्रयोदशी सिंव चतुर्थी नवमी तथा।
सोमदेव गुरूपेता पोष्टिके शशिसिता बुधेः अष्टमी नवमी चैव दशम्येका
दशी तथा। शुक्रभानुसुतोपेता शस्त्राविद्वेषकर्मणि॥ अत्र चतुर्दशी कृष्णा। श
निवार तथाष्टमी। उच्चाटने तिशस्तोयं कुपक्षे कुर नाशितः॥ अमावास्याष्ट
ता १ मी कृष्णा द्विके च चतुर्दशी। भानुना तत्सुतोपेता। भूसुतेनापि संयुता। मार
णे स्तंभने चैव जप होम गशोसिता॥ ॥ इति तिथिनिर्णयः॥ ॥ त
हं तदेव मथवा जपिचात दशांशतः तिल वर्किमालकुं चाय घृत पंलद
स्नुता। बिल्वच प्रसूनैरैश्वर्यमर्चितैः तान्नावतु। पालाशकुसुमैरेव चा
मधावी विदविज्ञावतु। दूर्वाभिश्च गुडूच्याभिः प्रत्येकमपि याहोत्ते॥ निराम
यापि दीर्घायु भवित्येव तपोनिधे। आरोग्यकामा भुंजीयादेव मंत्राभिमंत्रितं।
कुमध मंत्रपूतां भः पीत्वा हृदय कविन्नो वतु। राजा को वधि होमनारागान्तु

योतत्तद्गुणात्। सम्यक्खेदनातापयनप्रत्यायेऽश्वसमुद्भितैः। जातिगस्सूनिकृ
त्वोऽत्र राजा नैवशेमानायतु। ध्यायन्वापिमन्त्रं रामे सीतामपि रतिं स्मरन्तांस्सद्धि
वस्य गयागापुञ्जपहोमादिकर्मसु। वाञ्छितं धनमाप्नोति कृ वा रक्तोत्पलैर्नि
वेः। कृ वा नीलोत्पलैः सम्यक् कवराय दर्पितं जगत्। रामं विधिवदाराध्या ह्नो
तितस्नोऽपयोगवितामधुरत्रयक्तेन पायासनकृतन् त्रैसर्वाक्षिपद्यं विद्ध
ष्यं नवात्यवन संशयः। विल्वप्रसूनैः कुमुदैस्तथा बिल्वदालैरपि कृत्वा
सुतेन तलक्ष्मीमविरान्मेत्रसाधकः। आराध्य रामं यं जुम् मंडालव स्मेर
मुनाउदयादस्तमानां तं जपन्मंत्रमनन्यधीः। प्रसंनवति तस्याशुद्वानामपि
दुर्लभो राज्येश्चर्योपभोगार्थी जपल्लक्षमनन्यधीः। पद्मैर्बिल्वप्रसूनैर्वदि
शांदीं जुहुयाम्लुनौ। समुद्रतीरगोष्ठवाल्लहजापी पयोव्रतः। पायसेनाज्य
सुक्तेन कृत्वा विघ्ननिधिर्भवेत्। परिहीणाधिपत्यो यः शाकाहारा जलोत्त
राजप लक्षं च जुहुयाद्बिल्वपुष्पैर्दशांशतः। तदैव पुनरायाति स्वाधिपत्यं ॥१२॥
न संशयः। उपोष्य जंगादि जलोत्तरस्थो रामं समाराध्य जापलक्षं हुत्वा

तः

दशांशं कमलोत्पलैर्वा बिल्वप्रसूनैर्मधुरत्रयाक्तैः ॥ राज्यं श्रियं वि
दति मेदिनीं गां पुष्पाणि दानं परवाञ्छितं स्यात् ॥ मासं समासं जले स्थित्वा
कंदमूलफलाशनः ॥ जप्त्वा लक्षं य जुहुयात्तु याथासनार्चितेन ला दशां
शं पुत्रपौत्राणि तेषां भाग्यश्रियं ॥ श्रीरामस्य दशः पुत्रः पौत्राप
स्य प्रजायत । बलिष्ठैः शत्रुभिर्मंत्री पतिष्यत्ता वमानितः ॥ तदा हुन
हानितं का नामा तिचिरिणोज पतद्भ्यां चाद्दिपति कुंचकोणा नलमि
वापरं । आकर्णसरेण सरासन्न कार्द्धं मुंडमंडल तारणां जगरिपुग्रस्सवीरी
स्थूमामुरणं वृष्टिभिः ॥ संहरंतं महावीर मुख्यं मेइं रथस्थितं ॥ लक्ष्मणा
दि महावीरैः रिपुवद्धकाराकृतिः ॥ विराक करालकुंकारभोभोक्रा
र महारवैः नदद्भिः परिधावद्भिः समरे रावणं शतं । एवं ध्यात्वा नि
शाचरामारणं । रिपोः पुनः ॥ जुहुयाद्धान्यलीपुष्पैः दशांशं रामसेवसा
धकः आत्मीयं स्वर्यं समृद्ध्यापि न शरीर रवशिष्यात । वैरिणं रावणं ध्यात्वा २२
तथात्मानं रघूद्वहं । विध्मय यश्च विस्मयेन नाया सिनमा शयत ॥

सीताहरणशोकाधिस्तंभीभूतमस्त्वतनंजपेद्रघुपतिं ध्यायन्निराहा
रोडालवासे तु। दशांशात स्त्रालिकं वास्ते गायत्र्युः संहृतिं निश्चय
वायुबीजांततन्नाममन्त्रमायांतिचं जपेन्न हं निरांराजकुयास्य
लिरपि रामं ध्यात्वा विषं लं य सीताल्वषणकातरं। आमयत्यचिरं
सा हा ह्म माह्जिमपि विरिणो। अन्येपि बहवः संति प्रयोगा मंत्रराजस्य
किंयप्रायागकद्दणोपरलोकोनचिघतो प्रयोगसिद्धिरतिषांप्रतं
लोन्यद्ववत्यपि। निष्कामानां च नेकानां जपहोमादिभिः कर्मसु मुक्ति
13 रबफलं तत्पांमिह किंचित्र विघात। विद्वब्रह्मा लास्त्रमादाय शरणादान
विमोचयो नायंमुक्ति प्राहामेत्रामारणा होप्रमुजपतो ॥ ॥ इति
प्रयोगसाधनं। अथातः संप्रवक्ष्यामि नानायंत्राणि मंत्रिणो। नानार्थ
हानिरामस्यनानोकल्पागमान्पृथक्। पंचरात्र ब्रह्मसंहिताया मु सिद्धि २
कैप्रतन्यात। तथाहि। षट्कोणं न्वक्रे मालिख्य स्वरांकेसर संवृतं ॥१३॥

कोणे कुमे त्र वर्णं श्री[illegible]वह्नि रष्ट दलां बुजं। दलेषु विलिख न्मूलं ततः प्रण
व संपुटं पुनः पूर्वं पुनः पश्चात् वादशारं दलेषु च। त्रिलोक्यमोहनं बीजं ना
म संपुटं मालिखेत्। कर्णिकायां लिखन्नाम मन्त्रार्णमध्य विदर्भितं। महासु
दर्शनानन्दावेष्टितं चक्रमुत्तमम्। पृथिव्यां संपुटं बाह्ये वज्राष्टकविभूषि
तं। भूर्जपत्रे लिखेत्तत्। धारयन्नाघेः श्रुतिदर्शितलि[illegible] धारय ख्य
न्मंत्री मूर्ध्नि वा दक्षिणे भुजे। न तस्य विघ्नाः पापं यावदत्र द्दृते स्थितात्।
व्याधिनि निर्भिमृत्युस्तन्नाहि निर्ने यत्तस्करैः। नो रिरिनिरनगा[illegible] मंत्रे ऊ
नयान्यैः सुखजं जनिः। स्त्रियो यावश्या नवं त्य वदर्शनात्तस्य मंत्रिणः।
राजानो मंडलीकाश्च सामंता गज मंत्रिणः। धनधान्यसमृद्धिः स्यात् तुस
र्वान् कामांश्च विंदति। वंध्यापुत्रनवक्र यो मंत्रराजं माहादयं नाशिष्यो
यन पापाय नाशो तायात्रियायय। शिष्याय मंत्रनिष्ठाय श्रद्धान्त्रिपु
ताय यौवत्कृप्रदायत त्वन्यमन्यथा नराक मतिरिति। अस्यार्थः षट्को

एवं यक्रमात् लिखेत्। परस्परं विमुखं त्रिकोणयुग्मं लिखेत्। तत
ऐन्द्राग्नेयानैर्ऋत्यवारुणवायव्यैशानान्तां मध्ये मध्ये समषट्कम् कु
कोऽसयं षट्कोणं तोदिता स्वराः केशरस्ये युतमित्येतत् बहिरष्ट
दलं वृत्तमित्यानन्तं बध्नात्। कोणेषु मन्त्रवर्णान् पूर्वादिषट्कोणेषु
ॐ रामाय हुं फट् स्वाहा इति मन्त्रः। आ यहुं फट् स्वाहा इति वा रां रामाय स्वा
15 हेति वा षट् मन्त्रवर्णान् यथाक्रमं लिखेत्। ततो वृत्तं लं रक्षाद्वयं लिखे वा
त्। बहिरष्टदलं वृत्तं। तद्बहिरष्टपत्रपद्मं स्वराः केसरस्सादितं दलेषु
वि लिखेत्। ततोऽष्टदलेषु यान् नमो नारायणायेति मूलमन्त्रं लिख
तु। ततः प्रणवसंपुटम् एकैकमक्षरं प्रणवघ्यमध्यगतं यथा नाव
त्था लिखेत्। पुनः पूर्वे पूर्वं षट्कोणं पूर्ववन्मोनाक्षर सहितं लिखेत्।
ततो दलाग्रस्थं वृत्तं लारक्षाद्वयं ऊयति। पुनः पद्मं द्वादशारं द्वादश दले
षु त्रितोक्य मोहनं बीजं साधानामहितं लिखेत्। कर्णिवत् कोणे कांत ॥१४॥

१ ह्रीं ... लिखेत्। ततः कर्णिकायां लिखेत्
१ षट्कोणमध्ये वृत्तं रक्षाद्वयं लिखेत् ततत्र

मेकं एवनाम्नोक्षरं

स्यांसाध्यस्य वस्तुनो नाम लिखेत्। कथं मतं तारमंत्रविदन्ति ते। तारादि
न वसंख्याक्रमं त्रैहारे विदन्ति तमा। आदौ मन्त्राक्षरद्वयं अनंतरं साध्यना
मा क्षरद्वयं क्रमात् पुनर्मंत्राक्षरद्वयं। अनंतरं नाम्नोक्षरं समाप्तिपर्यंतं। तावल्लि
खेत्। एतद्विदन्ति। तथान्यमंत्रौ शताक्षद्विर्द्विध मंत्राक्षरयंत्र एकैकं नाम सा
ध्यकं विदन्ति तेषु तन्त्रोक्ते सर्वेरक्षरे परिमिति। शांतिकत्वादौ मंत्रं समग्रं
लिखित्वा अनंतरं साध्यनाम समग्रं विलिख्य पुनर्मंत्रं समग्रमालिखेत्।
एतत् संपुटमित्युच्यते। तथा मंत्रमालिख्य पूर्वं विसाध्यं यत् तदनंतरं
पुनर्मंत्रं द्वितीयाक्षरं। ततो नाम्नो द्वितीयाक्षरं। एवं यावत् समाप्तिस्ताव
ल्लिखेत्। विविधकुसुमग्रथितमालावत्॥ ॥ एतद्ग्रथितं। तथा चैकै
कं साध्यवर्णं इमालावत्संपुटीकृते। मंत्राणि ग्रथितं चेतत्। तरपाक्ष्य
विधेस्मृतमिति। परमंत्रेनैदनेऽउ आदौ मंत्रं समग्रं लिखित्वा पश्चान्ना
म्नोक्षराणि सावरोधाणि लिख्य पुनर्मंत्रं समग्रं लिखित्वा पुनर्नाम्नो वशिष्टं

ना।

पञ्चवस्तु प्रादौ नाम समग्रं लिखित्वा पश्चात् मंत्रं समग्रं लिखेदिति ४

ह्रराणि विलिख्य पुनर्मंत्रं समग्रं लिखेत् । एतत् ग्रस्तं । तथा च । आदौ
मध्ये तथान्ते च मंत्रं ऊर्ध्वाधि यन्त्राणः । मध्ये मध्ये नाव संज्ञां ग्रस्तमित्य
15 भिधीयात । इति । अयामव ग्रथ इति केचिदूचुः । योगस्त्वेवं । आदौ मं
त्रं समग्रं लिखित्वा पश्चान्मंत्रं समग्रं लिखेदिति । तथा च । तत्रादौ
योग उद्दिष्टं तत्र च यत्र वः स्मृत इति । तयोश्च विनियोगस्तथै
वोक्तः । तथा हि शांतिक पौष्टिके दिव्ये प्रायश्चित्त विशोधाने । मा[illegible]ने
दीपना याजे । ग्रहजं तिमनीषिणः । मारणे विषनाशे च ग्रहभूत
विनिग्रहे । उच्चाटने च विद्वेषे पल्लवं संप्रयच्छताम् । इति । अत्र स
घ्नि साध्य युक्तं लिख्य । ततः स्वनाम यदुर्ध्वं तेमह्यं पादान्तरं । ततः
फलत्वा च कंपदे । द्वितीयोतं तातादि दिऊर्ध्वे तिवाधि रम्यसतु । एष
विधिः सांप्रदायिकः । एवं क्रमिकायां गयोगानुरूपपणालि खिता ॥१५॥

त्वष्टायदित्याह। महासुदर्शनानंदं त्वष्टितमिति। इदं यंत्रं महासुदर्श
म२ नमंत्रेणासुदर्शनेनिहाच क्रराजधगधगांतकृकृष्ट नयं करं छिंद छिंद
दन्निंदिन्निंद्धि विदारय परमंत्रान् ग्रसग्रसभक्षय यंत्रासं भंक्षु फट् स्वा यंत्रं २
हा। इत्यनेनावष्टितं यथा भवति तथा लिखेत्। चक्रमुत्तमम्। एतदुक्तं षट्
यंत्रं। पृथिवी संपुटं बाह्ये पृथिवीमंडलं चतुःकोणं संपुटं तत्र मध्ये चत्वा
रि लिखित्वा अष्टाकाणमिति यावत्। वज्राष्टकविभूषितं तद्वयं चक्रं भ
ति। कोणेलिखितं वज्राष्टकसंबद्धं लिखेदित्यर्थः। ततो बहिः। र
खाद्वयं लिखेदित्यर्थः। ततो बहिः। रेखाद्वयं लिखित्वा अनंतरं चतुः। क्रो
णं कयेत्। तत्कोणेषु क्रों श्रां लमिति। श्रीं कः शपाशान्वनिबीजानि लिखेत्।
ॐ भूर्जपत्रे लिखेदत्त ज्ञा च नाघैः श्रुतेदिनि। एतत्यंत्रं भूर्जपत्रे तत्को
मनाथा विविजिताधिकारणा। रायनाघेः। गोरायनाकं मयंदनकपू
रादिद्रव्यैः श्रान्त हनिगुरु पुष्पादिदि वासे इति। छ। एतदुक्तं भवति।

कोणान्कांतानुपुनश्च षट्कोणेषु हल्लमंत्रं वर्तुलरेखाद्वयमध्ये ८

आदौ षट्कोणं चक्रं लिखेत् । ततो वर्तुलाकाररेखाद्वयम् । ततोऽष्टदलपद्मं । त
स्यैकैकदलं केशरद्वययुक्तं । ततो दलाग्रस्पृग्वर्तुलाकाररेखाद्वयं ततः ।
षट्कोणं ततो द्वादशदलं पद्मं । पुनस्तथैवाररेखाद्वयं । ततोऽष्टकोणच
क्रं ततस्तस्तथैवाररेखाद्वयं । आद्यषट्कोणमध्यस्थवर्तुलमंडलक
र्णिकायां साध्यनामसहितं मंत्रं विरचेत् । षट्कोणेषु मंत्रवर्णान्लि
खेत् । ततोऽष्टपत्रेषु अष्टाक्षरनारायणमंत्रं विन्यस्य लिखेत् । पत्र
स्थकेसरद्वंद्वेषु च यथासंख्येन षोडशस्वरान् । तदनंतरं आररेखाद्वय
मध्ये । अमुष्य प्राणा इह प्राणा अमुष्य जीव इह स्थितः । अमुष्य स
र्वेंद्रियाणि वाक्मनःप्राणा इहायांतु स्वाहेति प्राणप्रतिष्ठामंत्रं लि
खेत् । अस्य तु विशेषो गुरुमुखाद्वेद्यः । [illegible] ।
ततो द्वादशदलेषु त्रिलोक्यामोहनबीजं साध्यनामसहितं ततो व ॥११६॥
र्तुलाकाररेखाद्वयमध्ये [illegible] प्रतिकोणं ठकारं

लिखेत्॥ ततोष्टौ वह्नि॥ चतुःकोणेषु प्रतिकोणं पाशांकुशौ वनिबीजानि लि-
खेत्॥ इति विलिखेत् प्रकार॥ यदित्यादि स्पष्टार्थं॥ १७॥ अत्र सर्वयंत्रसाधार-
णमुक्त्वादि विशेषो मंत्राकारैः कथ्यते॥ तथा चोक्तं दिनस्थ मनन्तात्म
सु हदृशे शल्यवर्जिता॥ सशिष्यस्तत्र आचार्यः शिष्यो वा तदन्नावतः॥ उ-
दङ्मुखः प्राङ्मुखो वा उपविश्य प्रणम्य यान्तुक्तं विघ्नेश्वरादिदेवता॥ यंत्रं
समालिखेत्॥ कामनाविशेषेणोक्ता तद्विशेषः कथ्यते॥ वश्यालक्ष्टेन लि-
खेत् पुष्पादि ति विद्वेषणे स्मृतो आद्यायां मरणे शोके मघास्तृद्यार
लेखले नं नावेत्॥ तथा कामनाधीनां लेखनी विशेषोपि तथा च॥ लेखन्याद्य
लिखेद्यंत्रं वश्ये दूर्वांकि शाखया॥ आकृष्टौ तु करंजोच्छा मारणेपि नरा-
स्थिजा॥ स्तंभनकर्मणि विज्ञेया राजवृक्षोद्भवा तथा॥ शांतिके चे वशायुः पौष्टिके
कामविद्धेत तथा॥ सर्पपक्षमानविवर्जल्यानस्तं नानापिवा॥ विन्न-
मापादानाचिवरिलायां उपरास्यात्॥ खरचर्म्माणि विद्वेषणम् ८५

क्षुवंज्वरसंतापशोकंचशत्रुसामारणंतथा॥शिखिवासाधयेत्॥१

धारनं धजा ज्ञीरादेव तथा सम्यक ॥ ३ ॥ उक्तं वासाधयेत् सर्वं पीतव
स्त्रेणनान्यया ॥ तथा इत्यनेदा पि इत्योश्चैव विघ्नेस्तद्व चोदद्यं
दनाराधनैः ॥ ३ ॥ शरीरहीरयुक्तिकेस्तु नात्र कार्या विचारणा ॥ नाटेद
मदयुक्तावि तथा वश्ये याराधनांधिपध पत्रूरयुक्ते न चितो गार
ए सुखसुखं ॥ ताडनोच्चाटनादीनि छुद्रकर्माणि साधयेत् ॥ विषार्क
गुंजा क्षीरः मुक्तायाः संध्या ॥ मारणं स्मृतो यंत्रोगं ये त्रयूजं तं एवं संतिरव्ययन्त्रः
पूजयेत् कुंधपुष्पाद्यै धर्मवाद्यैर्जगद्गुरुं ॥ त्रिलोकीवष्टनेरुचा ततः पूजां तु
17 कारयेत् ॥ देवहस्तगतं तत्त्वं साधयेत् साधकोत्तमः ॥ करकेहरिरस्यायां
शेषं सुगमं॥ वा यथा संनिहितं तत्त्वं सो ध्वे ॥ नावदिति ॥ ४ ॥ अथ द्वितीयं यंत्रं ॥ नामसशण
वं मध्ये षट्कोणं बाह्यतो लिखेत् ॥ मंत्राक्षराणि कोणे षट्कोणयो वि
ध्यमाक्षरं ॥ माहिंडं मंडलं बाह्ये कपोल विलिखेद्दिदं ॥ रक्तेनानामिका ॥१७॥
ये नतापयेत् खदिराग्निना ॥ सप्तनिर्दिवसैर्यंत्रं रंभापि वशगा भवेत् ॥

अस्यार्थः॥ नामसप्तवर्णमध्य इति॥ आदौ लिखित वर्तुलरेखाद्वयमध्ये
साध्यस्य वस्तुनो नामवर्णद्वयमध्यगतं लिखेत्॥ षट्कोणं बाह्यता
लिखेत्॥ एतच्च प्रागुक्तप्रकारेण कर्णिकाख्य वर्तुलरेखाद्वयाद्बहिर्लि
कोण ४ खेत्॥ मंत्राक्षराणि षु॥ ॐ रां रामाय हुं फट् स्वाहा॥ इत्यक्षराणि रां रामाय
स्वाहेति षडक्षराणि षट्कोणेषु॥ यथाक्रमं लिखेत्॥ कोणाया विश्वा-
मोहनं द्वयोः कोणयोर्मध्ये विश्वामोहनं॥ ॐ श्रीं जां रीं दाशरथाय सीताव
ल्लभाय त्रैलोक्यमोहनाय नमः॥ इति मंत्रं यथासंख्यं लिखेत्॥ माहेन्द्रं मं
डलं बाह्ये षट्कोणबहिर्भागे अष्टकोणचक्रं लिखेत्॥ सर्वेषु चकोणेषु
ककारं लिखेत्॥ कपालं विलिखेद्दिदं॥ इदं यंत्रं नरशिरः कपालं लिखे
त्॥ किं विद्वेरित्याह॥ राक्षनानामिकोच्छे नकनिष्ठिकायोः संनिहितांगु
ली निर्गत नराक्तेन लिखेत्॥ इत्यर्थः॥ तापायस्वाहिरान्निना साध्य
मनुस्मरन् मंत्रं चाष्टसहस्रं जपेत्॥ सप्तदिवसं संख्यादिरसमिद्भिः खा

दिराग्निना तापयेत्। रोषं च यत्कं। अथ तृतीयं। इदमपरं यंत्रं मायावी
जेनावेष्टितं। म्हाजविलिखयविधिवत् साध्यमूर्ध्येतिमालिखेत्। तच्चा
श्मशानखननं संध्यायां विजायद्भतां त्रिनिदिनैर्नसेदहः साध्या
थ्री ४ कर्षणमावाहदिति। अस्तु। इदमपरं यंत्रं इदमवोकृष्टतरं भवति।
कथमित्याह मायावीजेनावेष्टितं ङ्कीमिति वीजेन निरं वेरे लिखितं
18 वेघत्रांतरं भवति। कथमित्याह। म्हाजविलिखयविधिवत्। भूर्जपत्र
यथाशास्त्रं लिखितं त्यर्थः। साध्यमूर्ध्येतमालिखेत्। षट्कोणम
ध्यस्थकर्णिकायां साध्यपुरुषरूपं स्त्रीरूपं वा मंत्रे तेनहस्तपादाद्य
वयवः पुत्कं मंत्रैः संपुटं लिखेत्। तच्चा श्मशानखननं प्राग्युक्रमात्
स्न ४ एयंत्रं सेपाघशावदाहश्मशानोत्थं ननं निष्कंपणं कुर्यात्। कथमित्याह। संध्यायां
विजायद्भतां सूचीस्तमयसमाय एवं प्रतिं किं भवति। बलं वलवेतं प्रतिप
हांजयतीत्यर्थः। साध्याकर्षणमावाहतु। साध्यस्य अपि हि तस्य वस्तुनः स्व ॥१८॥
समीपानयानसाधायादि त्यर्थः॥ छ॥ ॥अथ चतुर्थी। द्वितीया हारं संयुक्तं

३१

नाममध्ये लिखन्मुनाः। कोणेषु रुद्रारे द्वर्णं नू वह्निबीजेन मंडलं। वारुणं
परितो। लिखेत् गंगाद्येः कलशोदकात्। तन्मुखे कल्पितं दीपं कपिलाज्येन
पूरितां मंत्रेण वा पादादावरो दीपमध्ये विधानतः। तत्र संतर्पाय मंत्रैः
रूपं भगवतः स्फुटं। आलीतानागतं सर्वं पृष्टं वदति मंत्रिणा। कुमारो
पश्यति हि प्रं पुमान्य हि न पश्यति॥ ६॥ आस्यार्थः॥ ॥द्वितीयाक्षर
संयुक्तं नाममध्ये लिखन्मुनाः। रांइयान नर्स पुटितसाध्य वस्तुनो नामषष्ठ
द्रो कोणे तत्कर्णिकामध्ये लिखेत् मुनतिसंबोधनं॥ कोणेषु रुद्रारन्
वर्णान् षट्सु कोणेषु रामायकं स्वाहेति षड्वर्णी न्युद्धारत्। लिखेत्।
[illegible] मंडलं। षट्कोणानु वह्निबीजं नुराकारं मंडलं लिखेत्
वारुणं परितो लिखेत् वं इति वीजे सर्वतः। निरंतरं लिखेत्। ततश्च
चतुष्कोणं मंडलं सर्वसाधारणं पुरा रव्यं पार्श्वे कुर्यात् वनीबीजे युक्तं लि
खित्वा लोहाः रसनावष्टायत्। गंगाद्येः कलशोदकेन गंगादिसरित्

ले ः। ॐ नेपूरयित्वा तस्मिन् कलशोदकं तद्घृतं निक्षिपेत्। तन्मु
खे कल्पितं दीपं कपिलाज्येन पूरितं। तस्य ॐ नस्य मुखे कल्पितं दीपं
के यत्। कपिलाघृतेन पूरितं चतुरावर्त्ति तत्त्वे त्यर्थः। मंत्रिणा वाप्यद
क्षिणं दीपमध्ये दक्षिणं श्रीरामं दीपाद्दि स्थंडिले श्रीवा ला विधानेन तस्य स्यो ४
स्यायमर्थः। श्रीराममंत्रस्य अगस्त्य ऋषिः पंक्ती छंदः। श्रीरामः परमात्मा
वता। श्रां इति बीजं। स्वाहेति शक्तिः। अमराणां उत्सा भृगुर्नरद्वाजो
१९ विश्वामित्रो थ गौतमः। पुलस्त्यो वामदेवश्च ऋषयः परिकीर्तिताः। त
था छंदांस्यपि यथाक्रमतोः वर्ण्ये गायत्र्युष्णिगनुष्टुप् बृहती पंक्तिर
व च त्रिष्टुप् जगती। इति छंदांसि क्रमेण निस्तरितः। देवताप्यहरक्र
मेण वर्षेर माल्माहवा। ऊँ श्री सूर्यः स्कंदः पितामहः। एतास्त्रु देवताः श्रो
का का वीतिहा। त्वं स्नुस सप्तमः। वर्णेस्तु प्रथमः। श्वेत वर्णस्यादि तीयाया ग्निस
मप्रभः। तृतीयापिंग वर्णस्तु चतुर्थो हरितः। पंचमः कृष्ण वर्णस्या। ॥१४॥

त्पष्ठः।पीतसमप्रभः।सप्तमो मानीलवर्णः स्यात्॥ एतवर्णः प्रकीर्त्ति
ताः।चतुर्णोमाघवर्णोनोदात्तः कथितः स्वरः।स्वरितः पंचमो व
र्णः षष्ठो वर्णोनुदात्तकः। उदात्तः सप्तमो वर्णः स्वराः प्रोक्ता मया नव॥
इत्येतत्प्राणायामादि विनियोगं संकीर्त्य मित्रेण व्यापकं न्यासं कृत्वा स्वा
हृत्यानन करस्फुद्धिं संवारा मायकूं फडिति शिरः।शिखा कवचानात्रेषु पंचा
ह्ने राणि न्यसेत्।स्वाहा अस्त्राय फडियर्स्वं दिक्षु विन्यासेत्॥ एषडंगन्या
सः।ततो योगशरीरं वापमुद्राः।हृदयपिंक्षणं वनोर्द्धमुखं कृत्वा तातो व्याहृ
त्याविकसितं कृत्वा ततः श्रीरामं ध्यायेत्॥ नीलोत्पलदलश्यामं ऊढ्यामु
कुटमंडितं।पीतांबरधरं देवं दिव्यकुंडलभूषितं।दक्षिणे लक्ष्मणं ध्या
येद्धनुष्काणंकिरीटिनं।वाम नागजं गघोनिं प्रकृतिं परामैश्वरीं।सी
तां संपद्मगौरांगीं श्वेतवस्त्रविभूषितां।सर्वाभरणसंयुक्तां द्विभुजां र
त्नकुंडलां।ध्यानवाक्ये हृत्रयं जुह्वाश्रणोक्कं स्तु ऊंनतां श्रेनेन वि
धिना सिद्धमंत्रः स नूकंनमुखस्कृशरावकल्पितप्रदीपस्वहृके

मलस्थं हृदवे आवाहनमुद्रया आवाह्य स्थापनसंनिधीकरणादिमुद्रां
प्रदर्श्य षडंगन्यासं कृत्वा योगशास्त्रोक्तं मुद्रां प्रदर्श्य ध्यायतः सीता
लक्ष्मणं चगं भवधिघण्टं केतातागुरुगणपति दुर्गाक्षेत्रपालान् । लताली
वि४ कपालाघण्टं । पुरतो वक्रों ससनेगरुडनारदाह्निनकानों तावाद
नुमत्सुग्रीवादीनावाहयेत् । एतत्परिवारसहितो षोडशोपचारैर
भ्यर्च्य पुरतः ॐ मारं ॐ मारीवाभ्यर्च्य दीपमध्ये क्रीं तिष्ठतिपरयेत्तु
२० स्फोतस्य दीपं प्रदर्शयित्वा तत्र संह्रीं लक्ष्म्यायमंत्री रूपं भगवतः स्फुरं ।
॥ छ ॥ ॥ इत्यादिसुगमां ॥ अथ पंचमं यंत्रं ॥ कर्णिकांतर्गतं नाम ट
तीयाक्षरगर्भितं । शिष्टां तारषु संलिख्य तताग्नेः परिवेष्टयेत् ।
पार्थिवं मंडलं बाह्ये विलिखेन्मलनाचितोऽङ्कुलकताडकृहस्याका
द्वि४ टारतुर्थे निक्षिपेत्तामुखवस्त्रं जो गतिस्ते गोडिकास्तंभो भवत्यतः ॥ इति
अस्यार्थः ॥ ॥ कर्णिकांतर्गतमिति षट्कोणांतर्गतं सविवर्तुलरिखाद्यय ॥१२०॥
मध्यगतं नाम तृतीयाक्षरगर्भितं साध्यवस्कृनो नाम मंत्रस्य राइत्यनेन
तृतीयाक्षारणसंपुटितं लिखेदित्यर्थः ॥ शिष्टां तारषु संलिख्य ...रां

काम्यकर्मरतस्यदेवाधरस्नानवसनेवा तु तथा ४

रामाय हुं फडिति शिष्टा नामर्द्धर्णनि। षट्कोणे पुनर्लिखेत्तु। न्तं कोणन्यः
परिवेष्टयेत्। अनंतरं स्वाहेति वर्णाभ्यां परिवेष्टयेत्। पार्थि
वे मंडलं वा [illegible]पाशांकुशाव नि बीजसहितं चतुः कोणे बहिर्लिखेत्।
यन्त्रे वान्यासादिकं चात्मनो रक्षां विधायलिखेत्। काम्यकर्म
प्रसक्तस्य शाकस्यास्य [illegible] नस्यच। अरिचं [illegible] तमंत्रः सिद्धं चेत्तद्वि
पर्यया नु इति तस्यापायं तरा परिहार्यं संकटजा [illegible] त्रसावधानो नू
या काम्यकर्मक्रियातु। कस्मिन्कालेन निशि रात्रौ सार्द्धयामात्परि। तत्र येया
मादक्षकि यंत्रं संपाद्य प्राणप्रतिष्ठां च पूजां विधाय जातु केनलाहं याव
ष्टसहस्रवार मभिमंत्र्य [illegible] वृहत्स्याकारारपलाश वृक्षास्यादरर्षं त्रं
निधापयदिति शेषं सुगमं॥७६॥ ॥ अगस्त्यसंहितायां। छयंत्रे कथ्यं त ५
तदुक्तं आदौ सर्वेषां राममंत्राणां तयोः पूजा प्रयोगस्य तात्। आदौ षट्कोण
मुद्धृत्य तत्तो वृत्तं लिखेन्मुने। दलानि विलिखेदष्टौ ततः स्याच्चतुरस्रकं।
सर्वलक्षणसंपन्नं चक्रं सर्वमनोहरं। तदंतरपि सुव्यक्तं साध्यमरव्याकं।

कृ

21 र्भगन्निति। तद्वीजं विलिखेत्पूर्वं यस्तु क्रोडंकृतमन्मथं। ततस्तत्वं च बी
जानि पुनरावर्त्तयेन्मुने। पुनर्दशान्तरेणैव तदेव परिवेष्टयेत्। पडं
गान्यग्निकोणादिकोणेषु वक्रमाल्लिखेत्। तथा कोणकपोलेषु क्रौं
श्रीं ह्रीं विलिखेत्ततः। ॐ बीजं प्रतिकोणाग्रे केसराग्रेषु यस्वरान्।
मातृकामन्त्रस्य वर्णांस्तु चत्वारिंशच्च तत्त्वा वर्णास्सिपद्दलेषु वषट्दूष्टू
पंच्याष्टमेदलेषु। पूर्ववेष्टयेत्कोणेस्तु सर्वं यतापाधनादिश्चि दि
ह्रौं। स्विाले ह्रीं। जं नारसिंहुवराहयोः। ह्रौं ॐ। व्य तिपूर्व[illegible]दिमन्त्रा हृदय क्रौं
जुरस्तके। यंत्रस्मिन्सम्यगाराध्य भुक्तिं मुक्तिं च विंदति। एतद्यंत्रं समा
लिख्यासौ वसौराज्ञा तपर। भूर्जे वा सम्यगालिख्या गुलिकीकृत्य धा
रयेत्। अपुत्रो लभते पुत्रान् अधनो धनमाप्नुयात्। किमत्र बहु
नोक्तेन सर्वसिद्धिप्रदं नृणां। यंत्राम तस्समाख्यातं। धमरणात्यातको
पहं। अस्यार्थः। षट्कोणं त्रिसोजावरणमर्चयेत्। सौवर्णेराजतेन भू ॥१२॥
र्जेलिखित्वार्चयेन्मार्वतेलाभकले पूर्वतृहे यंत्रं स्यास्य विरच्छं॥ ॥

॥७॥ अस्यार्थः। चतुरस्रवेष्टितस्याष्टदलस्य कर्णिकामध्ये पवनालत
न्मध्ये मलवे। षट्कोणेषु प्रथमं त्रवर्णान्। रां रीं रूं रैं रौं रः। इत्यंगान्याग्ने
यादिकोणसंधिषु। क्लीं ऐं कोणगं। अष्टसु अष्टदलकिंजल्के स्वरान्तं तत्व
त्रपृष्ठेषु पूर्वादिक्रमेण सप्तयवारिशाखा लामेत्राणि न्यासेत् षट्सेस्या
कानष्टम पंचसेरव्या कोष्ठि खेत् ॐ जानकीवल्लभाय स्वाहेति दशा
क्षरेण बहिर्दिक्षायिवानष्ये वकादिहां तिस्रदिग्विदिक्षु हूं ह्रौं ॐ इति मे
नृसिंहवाराहवीजैः ह्विविति खतुःशोषस्य पूर्णः इति सप्तमो। तत्रिवोक्ते दि५
मंत्रस्येनयं त्रं यंत्र प्रतन्यतां। मंत्रस्याव हामिराम भद्रस्य यंत्रं कवच
संज्ञितं धारणात्तस्य मर्त्यानोजायते सर्वसिद्धयः। नश्यंति सर्वपापा
नि विपद्दो यांति संक्षयं। भूतप्रेतपिशाचाद्याः पलायंते यद्दर्शनात्। मि
त्राणि स्थिरतां यांति शत्रवो यांति मित्रतां ग्रहाः प्रसादमायांति दास्यंयां
५२ तिमहीतः। किमत्र बहुनोक्तेन नास्त्यनेन सुदुर्लभं। यंत्रेण रामभद्रस्य वज्र
पंजरसंज्ञिना। कोष्ठे सदिक् विंशत्यापंक्ति द्वयविभूषितं। विन्यसेद्कत्रे

मंत्रक्रमं तस्मिंश्च कवचं लिखेत्। वादशाहहरवर्णानि ग्रहाणां तेषु विन्य
स्य तु। अनुलोमविलोमाभ्यां प्रादक्षिण्ये क्रमेण च। राघवादीनि नामा
नि नमस्कारेण योजयेत्। ॐ रामः शिरः पात्विति तीव्रस्यासंधीत। वाक्येयोऽ
रव्यां ना साध्यनाम्नः संयुतां पश्येत्। स्वाहान्त्यकाद्दशेगृहे। स्वकामनाशक्तिवा
वर्णेनारसिंहमतः परां। तत्समीपानां कुशाली निवारहं घट स्वरूप
कं। स्वाहेतिराम नद्दस्य वादशाहहरमीरितो। सौवर्णे राजते पत्रे भूर्जे
वा सम्यग्लिखेत्तु। अथवा तांम्रपात्रे च स्थलि कोलच्य आरायतां। यावज्जी
22 वं च सौवर्णे। रौप्ये विंशतिवर्षकी रडी। द्वादशवर्षाणि तदर्द्धे तो प
त्राके ए वै लेख्य विशेषेण यंत्रशक्तिः प्रतिष्ठिता। एतां रामचलो प
ता मित्यादि श्लोकषट्कं। यंत्रावहिः प्रादक्षिण्येन आकारं यथा लिखे
म३ त्। सर्वदुष्टोपशमनं सर्वोपद्रवनाशनं। आयुरारोग्यमैश्वर्यं पुत्र
पौत्रविवर्द्धनं। सर्वान्कामानवाप्नोति विष्णुलोकं स गच्छतीति। छ॥
अस्यार्थः। वहिर्भामीत्यारभ्य वज्रपंजरसंज्ञितं त्यंतं स्पष्टं दक्षिणेन ॥२२॥

रेखात्रयस्योपरि प्राक् पश्चिमायरेखा द्वादशाकल्पिता द्वाविंशति
कोष्ठानि भवेति । अतिमा कोष्ठेय मध्यगत रेखापात्करणे एक विंश
ति । विस्तार्द्ध पंक्तिद्वय विनष्पितमुत्तमं यत्र कैचि न्यस्सितु । तत्र श्रीरा
म कवचं लिखेत् । तद्यथा । द्वादशाक्षर मंत्र वर्णानां मध्ये एकैकक्र
नैराद्यवाय नमः । मे शिरः पात्विति योजितं संपुटितमेकैकस्मिं को
ष्ठकमाद्दाहिण्य न लिखेत् । एवमुपरितन पंक्तावनुलोमेन दश
पदानां समाविंशः । अधस्तन पंक्तौ प्रातिलोम्येन पुनर्विपरीतं चैवै
नै व मंत्र वर्णानि नैकैकेन संपुटितानां उपरितनानां दश पदानां
समाविशः । एकादश कोष्ठे द्वादशपूर्वरिते वर्णद्वयं तत्तत्रमुकस्य
तातारहोंमध्ये पार्श्वयोः क्रुरु तादेवर्णद्वयं विपरीते लिखेत् । एवमे व४
कविंशति कोष्टकानां विनियोगः । तादेव द्वादशवर्णात्मकं मंत्रं दर्श
यति स्वेत्यादिना । सोवर्णइत्यादियंत्र शक्तिः प्रतिष्ठिते त्यतं स्य षष्ठत
त्रया वज्रीवमित्यादि तांम्र पत्राक झंतं सर्वयंत्र साधारणे एताभि

अथागस्त्यसारक्रमस्यप्रथशब्दस्य तमाल्पस्तु गतयतु

सौ त्यादिसलोकषडंकं यंत्रा द्वादिस्थाल वृत्तं यथा न्नवति तथा लिखेत् ॥ शेषं स्पष्टं ॥ मै
न संति गुरवो यस्याने वदीक्षा विधि क्रमः ॥ रामरक्षां वहन्ने वेडुतसी दत्त
मर्पयेत् ॥ दीक्षांतरं रात्रत नापि ॥ नितत्फलमवाप्नुयात् ॥ इत्यगस्त्येनोक्तं वादी
मरक्षासमं नहि ॥ प्रादक्षिण्य क्रमेण वितिचक्र स्तंभि ताथं त्रं यो तारा
कं इष्टं यं लौयं त्रस्य ऽजीवस्या न्मध्य वीजादं धान्यासितु ॥ हंसः सो ऽहमिति
प्राणो ईशान्यादि क्रमात्लिखेत् ॥ इं ६ ईनात्र न्यासत्याथ उंडं सोत्रत त्ये
23 वं ॥ विशेषो ष्टदलो दाडुगायत्रीलिखानस्मृतं यंत्रराजाय विद्महे वरप्र
दाय धीमहि तन्नो यंत्रः प्रचोदयादित्यणीन्यं त्रयाः च्याः प्रति पत्र त्रिशो लिखे
त् ॥ अन्ये वाथाव काशेन प्रतिष्ठां प्राणदां ॥ ते रवे तु ॥ दग्धमातेबि तं शालं
यं त्रं जालु न धारयेदिति स्वीयं त्र साधारण क्रमः ॥ इति श्रीमत्परमहंस द्वि
परिव्राजकाचार्य श्रीमन्मुकुंददेवन श्रीचरणशिष्यानंद वनविरचितायां
श्रीरामार्चनचंद्रिकायां चतुर्थः पटलः ॥ ॥ चैत्रादिमास हे त्वं यद ष्कनात ॥२७॥
त्रकारयात रामन्त्रस्यासिद्धार्थं यदुक्तं नारदादिभिः ॥ मध्येष्टकेरत्ती

यायां जानकीरमणं गन्धाद्योपचारैः संपूज्य मासमांदानयुक्तो दक्षि
णाभिमुखं देवं दानमानं सुरेश्वरं। सुपूजितं सकृद्दृष्ट्वा सर्वपापैः प्रमु
च्यते। चैत्रमासि सितपक्षे तृतीयायां रमापतिं। दोलारूढं समभ्यर्च्य
मासमांदानयुक्तेऽस्मिन् दोलारूढं प्रपश्यंति। ये नरास्ते मधुमाधवा। अप
राधसहस्रैस्तैर्मुक्तास्ते नात्र संशयः। दोलारूढस्य देवस्याग्रे चक्रु
र्वन्ति जागरं। सर्वपुण्यफलावाप्तिन्निमेषे निमिषे भवेत्तु। इति गारुडे दो
लोत्सवः॥ ॥ चैत्रशुक्लनवम्यां तु कर्तव्यं व्रतमुत्तमं। अगस्त्यसंहितायां
यन्महत्वं समुदीरितं। श्रीरामनवमी प्रोक्ता कोटिसूर्यग्रहाधिका। तस्मिन्
दिने महापुण्ये राममुद्दिश्य भक्तितः। यत्किंचित्क्रियते कर्म तद्भवेत्क्ष
यकारणं। उपोषणं जागरणं पितॄनुद्दिश्य तर्पणं। तस्मिन्दिने तु क
र्तव्यं ब्रह्मप्राप्तिमभीप्सुभिः। राम एव परं ब्रह्म तद्दिने रामतारकं। इत्यादि
महिमा नित्यं नैमित्तिकं काम्यं व्रतं व्यतियायते। निष्कामानां विधाना ७१

तत्र काम्यं तावदिष्यात् मुमुक्षुर्वापि हि सदा श्रीरामनवमीव्रतं नित्य
डं ति सुरश्रेष्ठो द्विवंशोपि विशेषतः। इति निमित्तं केचन तथा सादिति
श्रूयात् पुनः। यावज्जीवविनाच्यवं सदास्यार्थीन यान्यथा। चैत्रमास
नवम्यां तु शुक्लपक्षे रघूत्तमः। प्रादुरासीत् पुरा ब्रह्मन् परं ब्रह्मैव केवलं।
२४ तस्मिन् दिने तु कर्तव्यमुपवासव्रतं सदा इति। नित्यमेव नवेत्तस्मात् श्रीराम
नवमीव्रतं। न ब्रूयास्यन्न नित्यत्वं मत्यर्त्वात् फलश्रुतेः। सूर्यग्रहे कुरु
क्षेत्रे महादानैः कृतैर्मुहुः यत्फलं तदवाप्नोति श्रीरामनवमीव्रतादित्या
दौ मिवं फलश्रुतेर्नित्यं लक्षणं नावाताघवा न नित्यता। तत्र नाघो
ग्निहोत्रादाविरोधतः। नोत्याप्य करणे नस्य महादोषश्रुतेः सुकृतं
प्राप्ते श्रीरामनवमीदिने मर्त्यो विमूढधीः उपोषणं न कुरुते कुंभीपा
केषु पच्यते। यस्तु रामनवम्यां तु भुंक्ते मोहाद्विमूढधीः। कुंभीपाकेषु घो
रेषु पच्यते नात्र संशय इत्यादि। अतः स्वाकरणे दोषविध्वंसान्नि ।।२४।।

७।२।त न्यायान्तेनु। नेवं विधिवाधप्रकालस्ति। संस्कारत्वाङ्गकर्मः २६

त्यता। स्थिता। कृ। यद्वा मनवम्यां यत्र पापक्षयमतं स्थितः। मातुरनिंधा न
ज्ञोति चैव। रामो नावस्वयं। तस्मा सद्धात्मनास चैत्रा विव नवमीव्रतं। मु
च्यते सर्वपापेभ्यो यांति ब्रह्म सनातनं। इति पापक्षयश्रवणा रामो हार्थवे
चगम्यात। न संयोगपृथक्त्वेन विरुद्धफलनित्यात। नित्यानामपि दर्शा
दियागानां नित्यताश्रुतेः। न चार्थवादरूपं स्यात्फलं पापक्षयादिकां फ
लं स्यादर्थवादाय द्रव्यसंस्कारकर्मणि। न स्यातामिह कर्मणि। नत नाव्य
पयोगं हि द्रव्यं संस्कार्यमिष्यात। नो पंयुक्तः पुमान्त्र शास्त्राद्दानोपयो स्थ
ते। नापेगचं प्रधानस्याश्रवणादिकस्य चित्। प्रधानं फलसंबंधित्वा
घोऽग्ये गमिति स्थितिक्रकादिवद्यकर्मत्वाद्द्वयाचे नावकल्प्यात। परार्थवि
निदानंस्यतन्त्रे वाक्यभेदः प्रसज्यात। मेवमर्थद्वयं युक्तं। रात्रिसत्रादियागवत।
तस्मात्पापक्षयधारामो हार्थत्वाच्च नित्यता। न्यायोपवृंहिता शास्त्रान्मंत्रव्याख्या
यावदिच्छितः॥ इति श्रीरामजन्मनवमीनित्यता॥ शुद्धाष्टमीति भेदन नवमी सा
द्धिधामता। समान्यनाधिकार्यातिशुद्धापि नवमी निषिद्धा। पुनर्नक्षत्रसंयोगाभ्यां
त्रावकल्पते। न चार्यनाद द्विनानां विधीनां विधीता कृष्णा॥ प्रथक्षपरत्रैवना

त्र षष्ठिधा समादिरुक्ता योगादिन्नोदर्विज्ञापिषद्धि धा एवं स्कादशधा निर्णा
नवमी तत्र निर्णयः महाफलम दा पुनर्वसुक्ता योगतः । चैत्रे मास
नवम्यां तु जातो रामः स्वयं हरिः पुनर्वसु ऋक्ष संयुक्ता सा तिथिः सर्वकाम
दा पुनर्वसु ऋक्ष संयोगः स्वल्पोपि यदि दृश्यते । चैत्र शुद्ध नवम्यां तु सा ति
थिः सर्वकामदा श्रीरामनवमी प्रोक्ता कोटिसूर्यग्रहाधिका चैत्र शुद्धा तु
नवमी पुनर्वसुयुता यदि । सैव मध्याह्न योगेन महापुण्यतमा भवेत् ।
मेषं पूषणि संप्राप्ते लग्ने कर्कट काह्वये । आविरासीत्स कलया कौशल्या
याः परः पुमानिति । केवलापि सदा पोष्या नवमी शब्द संग्रहात् तस्मात्स
र्वात्मना सर्वैः कार्य च नवमी व्रतमिति । सर्वैरिति च सर्वेषामधिकारः प्रका
श्यते । विद्धैव चेदुक्तयुक्ता व्रतं तत्र कथं भवेत् । विद्धा नि षेध श्रवणान्नव
मी व्रतिता क्वतः नवमी चाष्टमी विद्धा त्याज्या विष्णुपरायणैः । उपोषणं
नवम्यां वै दशम्यामेव पारणमिति । विष्णु वाक्यं विरोधात्तु तत्र विष्णु ॥२५॥

...भागवतादिन्यादि ...
१ वनुत्रि... तं... मेकादश्यां ... नित्यन्वादशकर्मणः। स कुपारुते। कारये... वा पुत्रवा
पारेरिति। दशम्यादिषु वृद्धिश्चेद्विद्धायाश्चैव वैष्णवैः। तदन्येषां तु सार्वेषां
व्रतं तत्रैव निश्चितं। दशम्यामवराह्णे नदशमीं नवलेत्तु यत्। निश्चितत्वे
वं विचारेण नवमीव्रतमाचरेत्। इति रामनवमीनिर्णयः। विष्णुर्विरि
ति वाक्यादि तेषां लक्षणमुच्यते। सांगं समुद्दिश्य न्यासं संक्षिप्य छंद दैवतं।
सदीक्षाविधिसंधानं स यंत्रं वा दशाक्षरं। अष्टाक्षरमथान्यं वा यमं स४
त्रं समुपासते। इत्यस्त्वैष्णवा लोके विख्याता नरताः सदा। सदीक्षावि
धिसामंगं मंत्रराजं सयंत्रकं। सहस्राक्षरसंयुक्तं मूलव्यूहादिभेदतः।
त५ पंचायतनरूपं यत्र विप्राः समुपासते महाविष्णवसंज्ञास्ते महाविष्णो
रतिप्रियाः। न चलति निजवर्णधर्मतो यः सममतिरात्मसुहृद्विपक्ष
पक्षे। न हरति न च हंति किंचिदुच्चैः सममनसं तमवेहि विष्णुवाग्यं।
इति पाद्मे। त्रिभुवनविभवहेतवेप्यकुंठस्मृतिरजितात्मसुरादि
भिर्विमृग्यात्। न चलति भगवत्पदादिन्यायं परिग्रहेत्तु। ...कारं।
नयां... ...पंचैवीजीवति नैव... एषव्रतमाचरेतु।
...विप्र... बोधायन... नैवदत्तो ...

पुष्पवस्त्रं गंधधूपानुलेपनं । उपवासेन दुष्येत पुण्यस्त्रीणां तथांजनं ।
सतांबूलमलंकृतं संभोजनमभोजनं । मन्वादिमुनिभिः प्रोक्तं चतु
र्विधमुपोषणं । त्रिरात्रादिसतांबूलमेकादश्याद्यभोजनं । अतांबू
लं च पक्षांतसंभोजनमुदाहृतं एकभक्तेन नक्तेनायाचितेन भवि
ष्यतः । पयोमूलफलैर्वापि बालवृद्धातुरैः क्षिपतः । अष्टौ तान्यव्र
तघ्नानि आपो मूलफलं पयः । हविर्ब्राह्म[illegible]काम्या च गुरोर्वचनमौ
षधं । हविष्यभोजनं स्नानं सत्यमाहारलाघवं । अग्निकार्यमधःश
य्यां नक्तभोजी पजयारतु । इति प्रतिनिधिः स्मृतौ [illegible]माह याजस्त्वप्र
कारः सोऽत्रिधीयातोऽक्रमेणायोजयत्सम्यक्सौकर्यार्थं व्रतार्थिनां ।
षडक्षरादिके राममंत्रैः स्यात्पूजनं यथा । सार्वर्षो राममंत्राणां मंत्र
राजः षडक्षरः । तारकं ब्रह्म चेत्युक्तो तेन पूजापरा स्यात् । यद्वा पुरुष
सूक्तोक्तेन दशविधिमजानतः । विदितस्याप्यथावतु नाममंत्रेण ॥२६॥

विष्णुः। अष्टम्यां चैत्रमासस्य शुक्लपक्षे जितेंद्रियः। दंतधावनपू
र्वं तु प्रातः स्नायाद्यथाविधि। नद्यां तडागे कूपे वा ह्रदे प्रस्रवणे
ऽपि वा। ततः संध्यादिकं कृत्वा स्मरन् रामं च वै हृदि। गृहमागत्य वि
प्रेंद्र कुर्याद्दोपासनादिकं। दांतं कुटुंबिनं विप्रं विदशास्त्ररतं सदा। श्रीराम
पूजानिरतं सुशीलं दंभवर्जितं। विधिज्ञं राममंत्राणां राममंत्रैकसाधनं। आ
हूय भक्त्या संपूज्य वृणुयात्प्रार्थयन्निति। श्रीरामप्रतिमादानं करिष्ये
ऽहं द्विजोत्तम। तत्राचार्यो भव प्रीतः श्रीरामोऽपि त्वमेव मे। इत्युक्त्वा तेन
तं विप्रं स्नापयित्वा ततः स्वयं। तैलेनाभ्यज्य स्नायाच्छितयं[न्ना] घवं हृदि। न्ना
श्वेतांबरधरः श्वेतगंधमाल्यानि धारयन् तूक्त्वा चितानुपितश्चैव संततमा
ध्याह्निकक्रियः। आचार्यं भोजयेत्तस्यां सात्विकान्नैः सुविस्तरं। भुंजी
त स्वयमप्येवं हृदि राममनुस्मरन्। नवम्यां मंगलस्नातन एकभक्तेन रा
घवाइस्त्वा। कुर्वंश तिलक प्रीता नव नव प्रिया। इत्येकभक्तकनिवेदन

मंत्रः। एकभक्तव्रती तत्र सहाय्यायाडितेंद्रियः। अमुं एवन्त्रा मक्तथां दिव्या
मह्नः शेषं नयेन्मुनिः। सायं संध्यादिकाः कुर्यात्क्रिया राममनुस्मरन्। अत्रा
जी यथिसहिता रात्रावधः शायीत तत्तंद्रियः। वसेत्स्वयं तथैकांते श्रीरामा
र्पितमानसः। आचार्यः कारणे शक्तः स्वयं भुक्त्वा स्वाप सुखं। इत्यष्टमी
कृत्यं। ततः प्रातः समुत्थाय स्नात्वा संध्यां विधाय च। प्रातः सर्वाणि कर्म्मा
णि शीघ्रमेव समापयेत्। पोष्ये नवमी त्वद्य यामे प्रष्ठसुराघवात
न प्रीताभव त्वं भो संसारान्मां हि मां हर॥ इत्युपवासनिवेदनमंत्रः।
ततः स्वस्थमना भूत्वा विद्वद्भिः सहितो नद्यां स्वगृहे योत्तार नाजेया
ग मंडपमारत्नेत्वायद्वरिंपताकाद्यैः सुवितानं सुतोरणं। नानारंगैम
ह्रोसे धपुष्पाद्यैः समलंकृतं। शंखचक्रहनूमद्भिः प्राग्द्वारसमलंकृ
तं। गरुत्मच्छार्ङ्गबाणैश्च दक्षिणे समलंकृतं। गदाखड्गांगदैश्चैव पश्चिमे
समलंकृतं। पद्मस्वस्तिकनीलेश्वाकोवारसमलंकृतं। मध्ये हस्तत्र ॥२७॥

उक्ताद्यावदिकायुक्तमायतं। प्रविश्यन्तु जीतिश्च वाद्यैश्चापि सुसंयुतं। पुण्या
हं वाचयन्तत्र विद्वद्भिः प्रीतमानसैः ततः संकल्पयेद्देवं राममेवमनुस्मरन्। अस्म
स्यां रामनवम्यां तु रामाराधनतत्परः। उपोष्याष्टसु यामेषु पूजयित्वा यथावि
धि इमां स्वर्णमयीं रामप्रतिमां संप्रयत्नतः। श्रीरामप्रीतये दास्ये रामभक्ता
य धीमते। प्रीतो रामो हरत्वाशु पापानि सुबहूनि मे। अनेकजन्मसंसिद्धा
न्यभ्यस्तानि महान्ति च। इति त्रिभिः संकल्प्यः। शकाशकोतिशक्तस्य मूर्तिं निर्मा
ण मुच्यते। ततः स्वर्णमयीं रामप्रतिमां पलमानतः। निर्मितां द्विभुजां दिव्यां
वामांकस्थितजानकीं। बिभ्रतीं दक्षिणकरे ज्ञानमुद्रां महाभुजां। वामेना
पि करेणाराद्देवीमालिंग्य संस्थितां। सिंहासने राजतत्रपलद्वयविनिर्मिते
श्रीशक्तोयां महाभागतस्य वित्तानुसारतः। पलेनार्द्धतदर्द्धेन वा कुर्यात्ततो तदर्धार्धे
पद्मकोशिपोएकारायइत्तु नंदनीतोदेन निर्मितां यापि शिलया दारुणा
रव्यं पिवा। यद्वा लेप्यं विलेख्यं वा मार्कंडेय जगत्पतिं हरिं। कोमलांगं विशालाक्षमिंद

रूपा गणेशेन विधाने जाति[illegible] यथाविधि ४
नीलमतम प्रश्नं । दक्षिणां गदतः शरयं पुत्रान्वेषणतत्परं । एष्टुतो लक्ष्मणं
इह वंसछत्रं कनकप्रनो । पार्श्वे निरतशत्रुघ्नो तालवृंतकरावुभौ । अ
ग्रेचयं हनूमंतं । रामानुयहकोहिणं । विलशाघमक त्विवमूर्तिके
यत्रियतन्नः । तथा न विष्णो । विभवे सति योमोहात्कयादिधिविस्तरं
नतत्फलमवाप्नोति दवज्ञो दुःखं च यात । इति मूर्त्तिलक्षणं । आसनाप
रिसंविशय । न्यास जातं विधायचाशं खं प्रपूजयेत् दग्रे गंधपुष्पादो ता
28 दिभिः । केशरां वामभागस्थं पूजाद्याणियाहरान्तु । पात्रं च श्रोहाय
क्रः । ख्यायात्मानं मंत्रमुच्चरन् । इति शंखप्रतिष्ठा । विलिखेत्सवृत्तोन्न
डं । चदिकोपरिसुहरं । तिर्यगूर्ध्वजतारेखाः कुर्याद्विकोनविंशति ।
खांडं कुत्रिपदाकोणे शंखवला पंचकोष्ठका । एकादशपदावल्ली नदं कुनै
नवभिः पादैः । चतुर्विंशपदा वापीपरिधिर्विंशतिः पादैः । मध्ये षोडश .गारका
भिः कोष्ठैः पद्ममष्टदलं स्मृतं । सितं कुर्यात्खलात्सष्टावल्योनीलेन पूरिताः ॥

मध्ये रुणा सिता वापः परिधिः पीतवर्णिका। बाह्यंतरदले चैताक
र्णिका पीतवर्णिका। खांडदुस्खवता व ...वापी नदंत्र पंचमं।
परिध्या विष्टितं पश्चं बाह्ये सर्व रक्तामेः। सर्वव्रतसमुद्दिष्टं स
र्वतानंद मंडलं॥ मध्ये ब्रह्मा ... सोमाद्याः देवताः स्मृताः।
वायुसोमद्वयोर्मध्ये वसवैरष्टौ तु कारायेत्। सोमईशानयोर्म
ध्ये रुद्रान्कादशांस्तथा। ईशानचंद्रयोर्मध्ये आदित्यान्द्वादशं
लिखेत्। इंद्राग्निमध्ये च तथा अश्विनौ पूजयेत्ततः। आग्नेय
यमयोर्मध्ये विश्वेदेवाः सपितरः। याम्यानैरृतयोर्मध्ये सप्त
यक्षांश्च कारायेत्। निरृत्यावीरयोर्मध्ये नागभूतांश्च का
रायेत्। आपावायव्ययोर्मध्ये गंधर्वप्सरसं कुरु। ब्रह्मासोम
योर्मध्ये रुद्रास्त्रिवकारायेत्। स्कंदं नंदीश्वरं शूलं महादे
वं च कारायेत्। ब्रह्मेशानद्वयोर्मध्ये दक्षादी सप्तमो गणः। आद्ये

दिव्यासिंहासनं तत्र स्थापयित्वार्चयेत्सुधीः । तु नमो भगवते वास्तु ।११

स्त२
२१
द्वयोस्तु याम्यमध्ये तु ओं विघ्नकृत । थेवंवा व्रतान्तिमध्ये च तथा स्वधां देवीं प्र
पूजयेत् । वरुणयाम्ययोर्मध्ये मन्तुं तःसम्प्रविकुरु । प्रणवः पाद
मूलस्तु मदिनीतत्र कारायत् । कावरीन मदीचे वयमुनायसरस्व
ती । गंगा सुषुम्ना तथा गोदा पूज्या गंगाः ससागराः क्षार क्षीर मधु स
र्पिनीरस्तु दधिसागराः । ब्रह्म ज्ञानमित्याधेमं त्रिरस्ताक्ताः स्तादि
वताः । ओं धूपपुष्पादिभिः पूज्याः दद्याद्दीपांश्च सर्वतः । सर्वत्र भद्रं यस्मा
त्सर्वतानन्दसीरितं ॥ ॥ इति सर्वतानन्दं ॥ छ ॥ मध्ये तीर्थो
दकं पुण्यं शाङ्ग । कर्णेरत्नोदरं कुंभं । स्तपल्लवपुष्पैश्च युक्तं संस्
स्थापयार्चितं । सौवर्णे शिष्टात्ततां ताम्रपात्रेष कौणमात्रि रवेत् । त्र
नाले बिल्वपीठ वा कलशोपरि संस्थितं । स्थापोपरि वस्त्रयुग्म
मच्छिन्नं सुन्दरं ततः । दिवाद्यास्सर्वत्मानसंयाज पद्मपीठमानेन नमः । ॥२६॥ना
शत मंत्रेणतनमाधाकेषुः पुष्पांजलिं प्रनः ॥ इति पीठार्चा ॥ —

अर्घ्यपाद्यादिकं दद्यात् स्नानं पंचामृतेन च लेपादौ वा निषेकः स्याद्द
द्याद् यज्ञोपवीतकं ॥७॥ इति स्नानं ॥ ततः संस्थाप्य पीठे तं पूजां
कुर्याद् यथाविधि । आवाहनं स्थापनं च संनिधापनमेव च । संनि
रोधनमेव स्याद् देवं कुंठनमेव सा । तत्र मुद्राभिर एव स्याद् देवं संप्रा
र्थ्य निर्मितं नानारत्नविचित्राणि दद्याद् आभरणानि च । हिमांबुघृ
र घृष्टं कर्पूरसारसमन्वितं । गंधं दद्यात् प्रयत्नेन साग्निरुचयसंके
कं मां कस्तूरिकायाद्यो नागो द्वौ नागो कुंकुमस्य चान्दनस्य त्रयो
नः८ भागा राशिरेक एव हि यज्ञे कर्दमइत्येष समस्तसुरवल्लभः ॥८॥
नवलाशके तकीजातिपुंनागाद्यैः प्रपूजयेत् पंचाशैः शतपत्रै
श्च सुगंधिसुमनोहरैः । शतपत्रैव पुष्पैश्च द्रवान्निस्तुलसीदलैः
कोमलैर्बिल्वपत्रैश्च । अशोककैसुमैस्तथा । रामस्य जननीं यासि
त१ तां मा त्वमकस्मिन् जगतां श्रेष्ठां प्रजयाम्यहं ततः । इति पिष्टपूजनं ॥ ना
यि पूजयामि लोकमातरं नमोस्तु ते । इति कोशलायां । नमो दशरथायेति पूजयेत्

[illegible]

ततोनुज्ञां पादावरांपरिवारांसमर्चयेत् पूर्वंषट्कोणकोणेषु
हृदयादीनि षडङ्गमातृः॥ छ ॥ प्रथमावरणं। हनूमन्तं ससुग्री
वं नरतं स विभीषणं। लक्ष्मणं गरुडं च शत्रुघ्नं जांबवंतं दलादि
षु। द्वितीयां धृष्टिं जयंतं विजयं सुराष्ट्रं राष्ट्रवर्धनं। अशोकं
धर्मपालं च सुमंतं दलमध्यतः। तृतीयां दलाग्रे लोकपालांश्च
चतुर्थी तदस्त्राणि तदग्रतः। नाममंत्रेण नमस्कारचतुर्थ्यां प्र
पूजयेत्। पंचमां वं शंखवादयन्धूपं दीपं यास्मै समर्पयेत्। नै
वेद्यं भोज्यादिनक्यां नैवेद्यं विधिनार्पयेत्। आचामं च ततांबू
लं महानीराजनं ततः। नमस्कुर्यात्ततः स्तोत्रैः स्तुत्वा वा जपन्म
नुं। अथ एव कुर्यंतीमाहात्म्यं दिव्यां रामकथां तथा। रामनाम्नोः स
मे यामं नायकं राममनुस्मरन्। इति प्रथमयामकृत्यं॥ छ ॥ शंख ॥३०॥
पात्रा रत्नान्वयिकं यद्यामं ... तं ततः। यामद्वितीयसंपूज्य

६

मध्याह्ने जन्म भावयतु । उच्चस्थे ग्रहपंचके सुरगुरौ सेंदौ नवम्यां
तिथौ लग्ने कर्कटके पुनर्वसुयुते मेषं गते पूषणि निर्दग्धुं निखिलाः
पलाशसमिधो मेध्यादयोध्यारणेराविर्भूतमभूतपूर्वविभवं यत्किं
चिदेकं महः । एवं वादाय वा घा न[illegible]दि धूर्जगत्पतिः । रक्तपुष्पांबु
संपूर्णं गृहीत्वा शंखं मुद्रां तां शालग्रामं कृष्णं तं कुसुमैर्युक्तं चंदनं तुलसी
दलैः ॥ ७ ॥ दशाननवधार्थाय धर्मसंस्थापनाय च । दानवानां विनाशा
य दैत्यानां निधनाय च । परित्राणाय साधूनां जातो रामः स्वयं हरिः ।
गृहाणार्घ्यं मया दत्तं भ्रातृभिः सहितोऽनघ । अर्घ्यमंत्रः । पुनः पुष्पां
जलिं दत्वा यामयामं तंडितः । पूजयेद्विधिवद्भक्त्या दिवा रात्रौ
नियतो बुधः ॥ ॥ इति नवमीकृत्यं । ततः प्रातः समुत्थाय स्नानसंध्या
दिकाः क्रियाः । समाप्य विधिवद्रामं पूजयेत्पूर्ववत्सुधीः । ततो हो ॥
मं प्रकुर्वीत मूलमंत्रेण मंत्रवित् । पूर्वोक्तं पायसं कुंडे वा स्थंडिले वा

संहितायां श्रीरामजन्मनवमीजयंतीव्रतं। द्वादश्यां च [illegible] स्यपुत्रको
यो दमनोत्सवः। बौधायनादिभिः प्रोक्तः कर्त्तव्यः प्र[illegible]। तत्र स्यात्स्वा
यत्तिथिषु वह्न्यादिदमनार्पणं। वह्निर्विरिञ्चिर्गिरिजा[illegible]शः फणी विशा
खो दिनकृन्मातृगणः दुर्गान्तको विश्वहरिः स्मरश्च शर्वः शशी चेति तिथी
शपूज्याः। क्रियालोपविघातार्थं यत्त्वया विहितं प्रभो। नाम विघ्नं न च हन्त
कुरु नाथ दयां मयि। सर्वथा सर्वदा विष्णो मम त्वं परमा गतिः। उपवासेन
त्वां देव तोषयामि जगत्पते। कामक्रोधमदयापातनामस्फूर्त्तत्वात तकाः [illegible]
घप्रभृति द्वादशी यावच्छेषिके दिने। तावद्रक्षा त्वया कार्या सर्वस्यास्य न
मोस्तु ते। एवं विज्ञाप्य द्वादश्यां गुरुपादौ प्रणम्य च। प्रातः स्नात्वा समभ्य
र्च्यादिद्वादशीं विधिवद्दमनः। गच्छेद्दमनकारामं मकादश्यां शुक्लायां चितौ। काय
णादायाशु तत्रैव पूजयेच्चन्दनादिना। निष्यामि रामपूजार्थं ॥२०॥

[illegible] गुरांस्त

स्यकोरस्थिता। कुरुक्षेत्रे महापुण्ये सूर्यपर्वण्यानकराः तुलापुरुषदाना
द्यैः कृत्वेयल्लभ्यात फलं। तत्फलं लभते मर्त्यो दानेनानेन सुव्रत। इति दशमी
कृत्यं। अकिंचनोपि नियत उपोष्य नवमीदिना। ऽर्चा जागरणं भक्त्या पू
जयेद्विधिवन्मुनि। जपन्नाममंत्रं मायारामानंदसमन्वितं। एकाक्षरं वा वि
धिवत्सर्वन्यासकृतात्मनि। प्रातः संध्यां च विधिवद्दिवा संध्यादिकाः क्रियाः।
गोभूतिलहिरण्यादि दद्याद्विधिनानुसारतः। श्रीरामचंद्रभक्तेभ्यो विदुद्भ्यः श्रद्ध
यान्वितः पारणे च भोजयेत ब्राह्मणैः सह भक्तितः। एवं यः कुरुते भक्त्या
सर्वपापैः प्रमुच्यते। गंगायां प्रतिपक्षोप्यां लते स्वर्गान्मुक्तिं ह्येन्यास्ता इ
यकिंचनव्रतं। शाक्यो यद्व्रतं प्रोक्तमसक्तो द्यापनं चरेत्। तदपि स्याद्येथा
शक्त्या सांगं तु सकलं तद्भवेत्। कामपि नारो भक्त्या श्रीरामनवमीमुनि। उपोष्य
संतल्कृत्यः स्यात् सर्वपापैः प्रमुच्यते। अपिराघादशकस्य पूर्वेदिने उक्तं विचितं।
इत्यकिंचनव्रतोद्यापनं। वर्षे वर्षे समर्थस्य व्रातेन वर्गपूर्णतां न तस्योद्या
पने किंचित्। व्रताद्व्याद्विधीयते। सर्वव्रतस्य पूर्त्यर्थमिदं रामव्रतं चारतो ना ः ... ना।
न्येनास्याद्धि वन्मूर्ति राम नित्य व प्रपूर्णता। इति समर्थोद्यापनं नयः। इत्यगस्ति ...।

...तु... ... न मुक्तिस्त